

Ave María

NOVEMBER, 1941

LEMONT, ILL.

LETNIK 33

NAROČITE SE NA
“AVE MARIA”

ki je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v
Ameriki in porok zvestobe katoliški Cerkvi.

VEČ SVETIH MAŠ

se daruje za naročnike našega lista. Najbolj stalna je pa sv.
maša, ki se daruje vsako prvo nedeljo v mesecu v naši
samostanski cerkvi pri Mariji Pomagaj v Lemontu.

AVE MARIA

**THE SLOVENE FRANCISCAN FATHERS,
LEMONT, ILLINOIS**

in the interest of the Slovene Franciscan Commissariat of the Holy Cross.

Subscription Price: \$2.50 per annum. — Naročnina: \$2.50 letno.

Izven U. S. A. \$3.00.

Management — Upravištvo
AVE MARIA
P. O. Box 608, Lemont, Illinois
Telephone: Lemont 494

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Illinois

A V E M A R I A

Novemberska štev. 1941—

—Letnik XXXIII

KAJ JE KJE NA STRANEH TE ŠTEVILKE:

Kos pisma iz Kamnika	2.
Doživljaj na luni — P. Bernard Ambrozich	3.
Smeh in smrt — doživljaj z angleške fronte	5.
Močno orožje — F. Terčelj	7.
Prerok sv. Rusije — F. Terčelj	9.
Lamotski župnik — Haluška, P. Evstahij	11.
Beži dekle — P. Bernard Ambrozich	14.
Kako nastane zamera — P. Bernard Ambrozich	16.
Hlapčon — P. Bernard Ambrozich	18.
V. premislek	20.
Jubilant P. Benigen pripoveduje	24.
Okrogle	26.
Poučljive zgodbice — P. Martin Stepanich	28.
Glasovi od Marije Pomagaj	29.
Z grička Asizij	30.
Juniors Friend	32.

KOS PISMA IZ KAMNIKA

Vse strahote so prišle nad nas tako nenadoma kakor strela iz jasnega. Ne bom vsega opisovala, ker se bojim, da še tega ne boste dobili. Naj omenim, da pišem sicer v Kamniku, oddano bo pa pismo na pošto v Ljubljani, če ga bo mogel kdo spraviti čez Savo. Praviijo, da ni posebnih težav, kdor ima dovoljenje za pot tja preko.

Čudno, čudno je sedaj življenje pri nas. Mislite si, kako nam je hudo, ko ne moremo k službi božji. Saj se boste še spominjali, kako radi smo hodili k sv. maši in k sv. zakramentom. Zdaj so delivci milosti božje sam Bog ve kje. Upam, da o vsem tem že kaj veste v Ameriki, kaj so nam naredili tuji prihajači. Ne moremo razumeti, zakaj so tako hitro planili po naših duhovnikih in cerkvah. Pa oni že menda vejo, zakaj se jim je to zdelo potrebno.

Zdaj je res zelo težko ohraniti zvestobo Bogu in grozno je gledati, kako tudi nekateri naših postajajo popolnoma zmedeni nad Bogom. Mi si pa mislimo, da je to samo težka preizkušnja. Bili so časi, ko nam je bila vera tako lahka in življenje po veri lažje kot ne. Takrat smo mnogo slišali, koliko morajo po svetu katoličani prestati radi vere in kako se jim marsikje dela ovira glede izpolnjevanja verskih zahtev. Pa smo poslušali in nerodno se nam je zdelo, globoko k srcu si pa stvari nismo jemali. Prav za prav nam še na misel ni prišlo, da bi moglo biti kdaj tudi pri nas tako. Domišljevali smo si, da je kaj takega kar nemogoče. Nismo cenili svobode, ki smo jo imeli v vseh rečeh, posebno glede vere in cerkve. Nismo bili Bogu dosti hvaležni za vse, kar smo imeli. Živeli smo nekako tako, kakor da nas mora Bog kar naprej božati in nam biti celo hvaležen, da smo tako pridni in še hodimo v cerkev. Plačilo za svojo pridnost smo zahtevali vsak dan sproti v obliki zdravja, zaslužka, lepega vremena in seveda tudi velikega prijateljstva z Bogom. Mislili smo, da smo do vsega tega upravičeni in da nam Bog ne sme dati okusiti križeve poti svojega Edino-rojenca. Pa je Bog posegel tudi med nas, da nas preseje in prerešeta. Na rešeto je postavil tudi tiste med nami, ki smo si domišljali, da bomo kar gorki in brez resničnega Križa skočili v nebesa.

Zdaj je na nas, da ostanemo zvesti tudi v

teh časih, ko je vera postala težka, ko ni več med nami naših pastirjev, ki so nas priganjali k službi božji. Koliko je bilo zamere med ljudmi, če je kak duhovnik kaj grajal ali celo nepotrpežljivo besedo spregovoril. Ljudje so mislili, da naj bo vesel, če je vsaj še tako, kakor je bilo. Zdaj bi mnogi prav radi o polnoči vstali iz postelje in šli k maši in sv. obhajilu, če bi vedeli kam. Res, ta strašna preizkušnja bo pospešila popoln odpad mnogih, ki so bili z Bogom le bolj radi lepšega, na drugi strani bo pa tudi mnogim pripomogla, da bodo šele prav spoznali vrednost verske svobode in notranje lepote, ki nam je v takem bogastvu poprej prihajala iz vere.

Strašno je pomisliti na praznoto naših tabernakeljnov. Groza strese človeka, ko si predstavi številna bogoskrunstva, ki so bila izvršena med nami. Na drugi strani je pa tolažba v tem, da pomisliš: Tudi Jezus sam je šel na ponovno križevo pot obenem s svojim narodom! Izgnanci smo na lastnih tleh — tudi On je izgnanec in se ni branil. Izgubljamo hiše in domove — tudi On je izgubil toliko svojih domov, ki smo jih včasih z veliko premajhnim premislekom imenovali: Gospodove hiše . . . Zaničujejo nas in največkrat nam niti človeškega imena ne privoščijo — tudi Jezus dobiva vsa mogoča zaničljiva imena, samo tistega mu ne dajo, ki mu gre . . .

Prav nič ne vemo, kako dolgo bo trajala ta naša preizkušnja. Eno pa lahko rečeno po vsem tem, kar smo že doživeli: Jezus nas ni zapustil, sredi med nami je, čeprav so oskrunjeni njegovi tabernaklji. Ne samo sredi med nami je, tudi z nami trpi vse preganjanje, ki je tako nenadoma privrelo nad nas. Z njim smo morali na trnjevo pot, z njim bomo doživeli zopet tudi novo svobodo. Mi je nočemo brez Njega — prepričani smo, da je tudi on noče — brez nas . . .

Če Bog roke ne iztegne, vsi svetniki prikoledujejo.

Če kdo to, kar je sam dobil v dar, drugemu daruje, ima dvojno zasluženje pri Bogu.

Če revež revežu kaj da, se Bog smeje.

Čednost je Bogu in ljudem draga.

Človek človeku Bog, človek človeku vrag.

Dobro jutro rakija (žganje), zbogom pa met.

DOŽIVLJAJ NA LUNI

DA sem bil celo na luni? Verjemite ali ne. Samo na kratko bom povedal, kako sem prišel tja gor. Nekdo mi je rekel, da sem neumen. Tako zelo neumen, je dostavil, da me že luna trka.

Prav preveč mi njegova sodba ni bila všeč. Šel sem domov in nisem mogel iti spat. Bilo je namreč že precej pozno. Takrat sem zapazil, da sije polna luna spod jasnega neba. Zagledal sem se vanjo in jo začel prav resno študirati. Neznansko lepa se mi je zdela in dolgo sem pre-mišljeval, zakaj je za človeka sramotno, če ga trka tako lepa luna.

Kar nenadoma me je luna potegnila nase in preden sem vedel, kako in kaj, sem bil že tam gori. Zvedavo sem se oziral okoli. Zdelo se mi je, da ni veliko drugače ko na svetu, samo vse bolj neznano in tuje.

Naenkrat je bilo okoli mene polno ljudi. Bili so videti razburjeni. Eden je pristopil in me vprašal, če znam mrliča pokopavati. Čudno vprašanje je bilo, vendar sem prikimal in dostavil, da pokopavam samo katoliške mrliča.

“Kakor nalašč,” je rekel, “saj takega človeka potrebujemo. Mi smo dobri katoličani in eden naših je umrl. Šli smo v katoliško cerkev, da bi ga dali spodobno pokopati, pa je duhovnik rekel, da ga ne bo. Zato ne, ker ga ni poznal in pravi, da ga nikoli ni videl v cerkvi. Zato mu je odklonil ta zadnji katoliški zakrament.”

Jaz sem zelo debelo pogledal in se najprej začudil, da najdem katoličane tudi na luni.

“Odkod ste pa katoličani prišli na luno? Še nikoli nisem slišal, da bi jih bilo kaj tu gori.”

“Seveda smo. Prišli smo iz starega kraja. Precej drugače je vse tu gori, kot je bilo doma, vendar še vsi vemo, kaj je prav, in se držimo svoje vere, kakor nas je mati učila.”

“Iz kakšnega starega kraja ste prišli?”

“Z Zemlje, kako pa.”

“A tako! Zemlji pravite pri vas stari kraj. Že razumem. Pa če ste prinesli s seboj svojo katoliško vero, kako da pogrebu pravite zakrament?”

Mož se je nekoliko zmedel in me je samo gledal. Čez nekaj časa me je vprašal:

“Ali na Zemlji pogreb ni več zakrament?”

“Kolikor jaz vem, še nikoli bil ni.”

Mož se je popraskal za ušesi, se obrnil k drugim ljudem in jih poklical.

“Pridite sem, ljudje božji, ta človek uči čudne nauke. To moramo do konca dognati. Pravi, da doli na Zemlji, to se pravi, v starem kraju, pogreb ni več zakrament. Tudi to je rekel, da še nikoli ni bil.”

Ljudje so prišli prav do mene in so me vsi z začudenjem gledali. Nekdo se je naredil za voditelja in je na licu mesta sklical javen shod. Stopil je na kamen in spregovoril:

“Dragi rojaki! To pa vendar ne gre. Mi vsi vemo, koliko pomeni med nami katoliški pogreb. Kadar kdo naših umrje, pridemo skupaj od blizu in daleč, vse delo mora obstati, samo da se udeležimo pogreba. Druge dni nimamo časa hoditi v cerkev, to lahko vsak ve — no, tudi malo odvadili smo se. Če imamo pa med seboj mrliča, vemo, kaj je prav in kaj se spodobi. Takoj gremo k duhovniku in najememo pošten pogreb. Mi vemo, kako je treba mrliča pokopavati. Nekateri duhovniki so pa čudni. Saj veste, kaj nam je naredil tukajšnji duhovnik. Zdaj imamo pa enega med seboj, ki je prišel naravnost iz starega kraja in uči drugačno vero kot mi. Vsi ste slišali, da trdi: pogreb ni zakrament! Kam bo pa prišla naša vera, če bomo tako brezverstvo pustili med seboj. Obračam se torej na vas, vi duhovnik iz starega kraja, da nam poveste jasno in brez ovinkov, zakaj pogreb ni zakrament.”

Mene je lomil smeh in jeza se me je polotevala. Pa sem oboje požrl in sem glasno povedal:

“Zato ni, ker je Kristus ustanovil sedem zakramentov, pa pogreba ni postavil med nje.”

Ljudje so se spogledovali in eden se je popraskal za ušesi. Obrnil se je k sosedu in dejal:

“Saj to smo se pa res učili, da je zakramentov sedem.”

Še mnogi drugi so se praskali za ušesi in so bili v zadregi. Predsednik našega shoda pa ni bil nič v zadregi. Povzdignil je glas in dejal:

“Naj bo zakramentov sedem ali osem, nikakor ni lepo, če pogreb ni med njimi. Vi veste, rojaki, da se nam izmed vseh verskih reči najbolj dopade katoliški pogreb. Že zato, ker za druge reči nimamo časa in le redko moremo v cerkev. Pa če tudi gremo, je tam toliko reči, ki jih nič ne razumemo. Pogreb je pa v tej deželi ravno tak ko v starem kraju. Mrliča denejo v zemljo in ga zagrnejo ž njo. To lahko vsak razume. Zato mi držimo pred vsem na pogreb in hočemo, da nam cerkvene oblasti gre-

do na roko. Zato jaz slovesno predlagam, da naj se pogreb dene med zakramente in sem prepričan, da ste vsi enoglasno z menoj."

Cel zbor ljudi se je oglasil:

"Podpiramo, podpiramo, podpiramo!"

"In ta zakrament naj bo tako močan, da bo v slučaju potrebe nadomestil vse druge zakramente. To se pravi, če kakšen katoličan umrje, ki se ni dosti menil za cerkvene in verske reči v življenju, naj se tisto vse lepo pozabi in odpusti, samo da je bil kot katoličan iz cerkve pokopan."

"Podpiramo, podpiramo, podpiramo!"

Zmagoslavno je pogledal predsednik name in mi namignil, da naj spregovorim. Res sem spregovoril in rekel:

"Nič ne pomaga predlagati, ko niti papež sam ne more narediti nobenega novega zakramenta. Samo Kristus bi mogel to, do njega se obrnite."

Nastala je majhna zadrega, pa ne velika. Takoj je imel predsednik dobro misel in jo je tudi imenitno povedal:

"Gospod duhovnik, to je pa tako. Mi smo s Kristusom bolj malo znani, vi pa pravite, da ste njegov namestnik. Naš zbor vas soglasno pooblašča, da stopite h Kristusu in mu poveste, kaj je zahteva nas vseh. Obljubite nam, da boste to pošteno uredili in nam olajšali naše katoličanstvo."

Čuden se mi je zdel predlog, pa sem si mislil, na luni je vse mogoče. Tudi se mi je zadelo, da ni tako težko priti v nebesa in stopiti pred Kristusa, ko sem že enkrat na luni. Luna je presneto visoko, do nebes ne more biti več tako daleč. Vendar sem imel pomisleke in sem jih tudi povedal zbranim zborovalcem.

"Prav rad sprejemem to nalogo, samo zelo težko verjamem, da bo šlo. Kristus je po mojem mnenju sam najbolje vedel, zakaj je ustanovil sedem zakramentov. Prav težko verjamem, da bi vam hotel dati še osmega."

Predsednik se ni dal ugnati v kozji rog. Brž je našel pravo:

"Pa mu recite, da naj enega ali drugega od sedanjih izpusti, da jih ne bo preveč. Kar se nas tiče, smo pripravljeni žrtvovati še več ko enega. Toliko si bo pa že menda dal dopovedati, da bo postavil enega novega, če mu mi velikodušno ponudimo za tistega novega celo dva ali tri stare."

Med zborovalci je nastala velikanska navdušenost. Tudi meni se je zdela stvar naravnost čudovita. No, saj smo bili na luni.

Takrat se je pa oglasil k besedi drug mož, ki je dosedaj molčal. Dobil je besedo in rekel:

"To je popolnoma prav in v redu, ampak preden odpošljemo tega duhovnika v nebesa, bi bilo jako dobro, če bi mu dali natančna navodila. Meni se zdi, da ni vse eno, kateri zakrament bi žrtvovali. Posebno, če bi bilo treba izbrisati več ko enega. Dogovorimo se takoj, katerega bi najrajši zamenjali z novim."

Zdaj je bilo prvič, da se je predsednik nekoliko zmedel. Vpričo vseh se je popraskal za ušesi, kar je bilo vidno znamenje, da ga nekaj srbi. Pa je bil odkritosrčen človek in je dejal:

"Rojaki, to je vse prav lepo, ampak odkrito vam povem, da jaz te debate ne morem več voditi. Pri najboljši volji se ne morem spomniti, kateri so tisti zakramenti, ki pravite, da jih je sedem. Enega ali dva bi še vedel..."

V tem hipu je pa oni drugi mož našel prisotnost duha. Vzkliknil je poln zmagoslavja:

"Nič si ne razbijaj glave, saj imamo tu duhovnika, ki nam lahko vseh sedem zakramentov od obeh koncev pove, pa če ga opolnoči iz spanja pokličete."

Tako so se vsi oddahnili, da je kar veter potegnil skozi zborovalce. Tudi meni je bila všeč taka pohvala in sem brez nadaljnjega kriknil:

"Krst!"

Potem je bila dolga debata. Nazadnje so sklenili, da se krst ne sme dati za pogreb, zakaj brez krsta ni krstik. In vsi so vedeli, da je bilo pri krstikah že velikokrat lušno.

"Birma!"

Debata je tudi birmo sprejela za dobro stvar. Ze to je vredno pri njej, ker pride samo enkrat v življenju katoliškega človeka. In če bi ne bilo birme, bi ne bilo botrov. In če bi ne bilo obtrov, bi ne bilo zlate ure ali kar pride namesto nje. Tako je tudi birma ostala.

"Sv. Rešnje Telo!"

Debata je odločila, da je ta zakrament dosti fleten, posebno, če bi bilo opravljeno s prvim svetim obhajilom. Niso se izjavili popolnoma proti, pa tudi ne popolnoma za. So dejali, da naj tega prihranim za nazadnje, če bi se Kristus ne dal drugače pregovoriti.

"Sveta pokora!"

Vsi so obstali v molku in gledali vame. Zdelo se mi je, da bo treba drugače povedati:

"Spoved!"

Tako kratke debate še nikoli v življenju nisem doživel. Soglasno so odločili, naj spoved

na prvem mestu ponudim, da pride pogreb na njeno mesto.

“Poslednje olje!”

Tudi ta je šel hitro za spovedjo na žrtvenik. Nekateri so me celo kregali, da nisem tega poprej imenoval kot spoved. Tako zelo nepotreben se jim je zdel ta zakrament.

“Mašniško posvečenje!”

Debata je bila precej dolga. Nekateri so se sprva oglašali, da bi tudi tega lahko žrtvovali. Drugi so ugovarjali. Posebno tehten razlog je bil, da ta zakrament prejme samo tisti, ki se sam odloči za to. Drugih nihče ne sili. Ža zato naj ta zakrament ostane. In dalje: brez mašniškega posvečenja bi ne bilo novih maš. To pa vsak ve, da se je na novi maši marsikak rojak že tako dobro imel kot drugače malokdaj. Največjo obrambo je pa našel ta zakrament v besedah tistega rojaka na luni, ki je dejal: če ne bo duhovnikov, kako naj pa potem zahtevamo — katoliški pogreb . . . Soglasno sprejeto in z velikim navdušenjem: Mašniško posvečenje se ne sme žrtvovati!

“Sveti zakon!”

Spet živahna debata. Nekateri so ga branili, drugi so gledali v tla in si razbijali glavo. Nazadnje je propadel in je šel za poslednjim oljem, spovedjo in obhajilom na žrtvenik. Do tega je prišlo, ko je eden povedal: Jaz sem bil že nekajkratov na ohceti takih parov, ki se niso v cerkvah poročili. Pa mi le verjemite, da smo prav tako veselo plesali.

Tako smo šli torej skozi vseh sedem zakramentov in jih pošteno preresetali. Jaz sem imel natančna navodila, kako naj se vedem pred Kristusom, in so me slovesno odposlali.

Luna je visoko in ni bilo težko doseči nebes. Stal sem pred vrati in potrkal. Prišel mi je odpirat, pa nisem utegnil vprašati, kdo je. Tako sem se prestrašil, da sem stopil, dva tri korake nazaj. Takrat sem se spotaknil in štrbunknil vznak, pa se nisem nikamor vjel. Letel sem z viška navzdol in ko sem švignil mimo lune, je bila tako daleč od mene, da je nisem mogel zagrabiti. Hitreje kot najhitrejši blitz je šlo navzdol in komaj sem mogel pomisliti, kaj bo, če priletim s tako silo na Zemljo in se zaletim v “stari kraj”.

V tistem hipu je prišla nepričakovana rešitev, zakaj po vseh udih mi je groza tako goma zela, da sem se — zbudil . . .

Luna se mi je smejala naravnost v obraz in mi strgala korenček. To je bilo zato, ker sem malo poprej dvomil o moči pregovora, da je hu-

do, če luna trka. Zdaj sem spoznal, da je res hudo.

Nenadoma mi je prišla nova misel. Kdo pa ve, kako dolgo sem bil tam gori? Morebiti je med tem minilo tisoč let . . . Saj sem včasih bral v pravljicah, kako hitro mineva čas, kadar človek takole čudno zaspi.

Skočil sem k omari in sem odprl katekizem. Radoveden sem bil, če je med zakramenti kaj novega. Pa sem se zelo oddahnil, ko sem našel sedem zakramentov še v stari vrsti in pogreb ni imel mesta med njimi.

SMEH IN SMRT

VTISTEM usodnem juniju, ko sem v La Baule vsak dan videval čredico oslov, kako so se pasli po tratici s trnjevim grmičjem okrog moje hiše, se mi je posvetilo, v kakšnem pomenu je neki prvi človek bistro dognal dve besedi: “osel neumni”, kakor človek govori o “norčavem Avgustu” ali o klovnu.

Ves majhen, vendar bolj grčavo zgrajen, zasmehuje osel svojega sorodnika konja, se norčuje iz njega s svojo leseno štoravostjo, trmaglavo brezbriznostjo in s predebelo glavo na kratkih, tankih nožicah. Kadar osel steče in začne dirkati, se človeku dozdeva, da vidi lesenega konjička, ki se trklja na svojih koleških, pa je sam v sebi nepremičen. Ko je konj v teku, drncu ali skoku, je ves in sam v sebi en sam tek, drnec ali skok — je kakor virtuoz na violino, ki je z glasbo, violino in sam s seboj enota. A osel je obtičal sredi teka, drnca in skoka nekje v sredini in je smešna prikazen; vendar, kar mu manjka, to dopolnjuje s humorjem. To pa tepce žali, in tepci žalijo njega. Otroci pa, in tisti, ki so otročji in ki otroke ljubijo, ljubijo tudi tega suhoparnega burkeža. Koder koli se pojavi kak osel, je cirkus, je tisti prizor, ko nastopi klovn. Kakor klovn tako rekoč na vrstico nabira svoje kozolce in mimogrede čofne svojega tovariša po licu, tako se takšnele zadovoljno sivče v svojih odpočitkih med delom valja po pesku po svojem lesenem hrbitišču in rogovili z napačno privitimi nožicami in plane hopsasa, hopsasa! kvišku in se zažene, z odprtim gob-

cem in kazoč zobe, vprav v svojega oslovskega tovariša. Pri tem pa se mu svetijo njegove velike oči zmeraj ganljivo in krotko, kakor da bi bil to povsem kdo drugi, ki dirka in se pretepa. Samo uhlja označujeta potuhnjeno burko; to sta pametna, dolga uhlja, ker so njegove noge tako kratke, kakor mora biti tudi njegov svarilni klic bolj gromovit, kot je konjsko rezgetanje. Z glasom, ki je presekani in trapasti i—a, oponaša petje, krik in grohot. Pravkar se je začel najbolj nežen, črn osliček iz črede oglašati, in sicer v ritmu zarjavele ročice pri črpalki, in kakor da bi zakričal: "Smej se, burkež!"

Ali je bilo to zaradi tega, ker ljudje anglosaškega rodu tako po otroško ljubijo živali — da je smela ta čredica jezdnih osličev za otroke uživati najiskrenejše nagajivo-norčavo prijateljstvo mladih angleških vojakov? Celó znotraj, v neposrednem in z bodečo žico ograjenem šotorskem in vozovnem taborišču, so se smeli oslički pasti in se z buhanjem odživati norčijam plavolasih fantov.

V tem usodnem juniju, ko sem dan na dan videval življenje takšne množice angleškega ljudstva, se mi je posvetilo, zakaj so oni, v radost vsemu otroškemu v sebi in med svetom, iznašli klovna. Na prvi pogled na navidezni zvedavi pogled se ti večkrat zazdijo — v prostoškem pomenu besede — precej oslovski. Če jih primerjaš s prosvitljenimi francoskimi glavami, vpliva njihova presvetla plavolasost, pa tudi njih temnejši tip ljudstva, kot nekaj, kar ni do konca narejeno. Skoraj sleherni deseti Anglež ima tisto splošno, na svoj način izrazito postavo "pristnega" Angleža. Takšni "vzorci" fantov pomagajo iskati potem tudi med "obledele" množico tisto, kar je pristno angleškega. To je tako kakor slikarska tehnika dobrih slikarjev, ki moraš na njih slikah uganiti iz majhnih pik, kaj je škrlatast ali žametast plašč.

Nekaj nad vse mladih vojakov so videti ko posebljena mladost in nedolžnost. Kaj takega ne more nihče ponarediti po Angliji; še zmeraj so tu ganljivo nedolžni dečki, ki so nekoč na suženjskem trgu poznega Rima ganili papeža Gregorija Velikega, da je sklenil, da se morajo rešiti duše teh, tako plemenito zročil barbarov. A takih je le malenkostno število. Največ je samih takih kmečkih fantov iz severa Evrope, ki bi utegnili biti doma tudi z gorenje Donave ali pa z Jutlandije; to spoznaš na prvi pogled. Na drugi pogled zaslučiš nekaj angleškega, in sicer zaradi bolj lahkovernega smehljaja, zaradi prosojne modrine, oči, bolj nežne rdečice na li-

cih, zaradi voglatih, sramežljivih kretenj, pa vendarle šolanih, visokih postav; zoper svojo navado pa tukaj narava ni dopustila, da bi bilo to otoško pleme okrnjeno, kakor so shetlandski poniji ali pa Japonci, temveč so Angleži še posebno visokih postav. Toda v poglavitem, kar čutiš po treznem preudarku, se je narava tudi tu vendarle držala svojega običajnega skoparjenja, da je ta zavarovana otoška pavrsta bolj občutljiva in je zavarovana po morju in je obožena za boj za obstanek na drugem mestu. Vsi ti moški, ki imajo večidel atletskega telo, se dozdevajo, kakor da so zmeraj ogroženi in v nevarnosti.

A kar tudi najbolj zatelebanega kmečkega fanta tega plemena napravi tako ganljivega, ga tako "pogospošči", je to, da ima vsakdo okrog ust in oči nekakšno vedočo potezo, češ, saj vem, da nisem kos navihancem . . . In čeprav tega ne more povedati, celo komaj da si zna to zbrati v mislih, pa je vprav zato tako hvaležen in sproščen, čim mu kdo od njegovih izrazov na obrazu pove, češ, saj veš, svet je hudoben, človek se tako nagnusno zadeva zdaj ob to, zdaj ob ono na tej divji zemlji, pa se vendar prebije skozi, in včasih celo zmaga . . . Med sto Angleži je zmeraj kak klovna, ki jim je v tolažbo. V pustni noči je tu na obrežju po starodavni navadi igralo nekaj sanitejcev v najpreprostejši našemljenosti (eden si je, na primer, le z zobmi potegnil pidžamske hlače navzgor do brade in tiščal roke ob sebi), partijo maškeradnega nogometa in so se z mrtvaško-resnimi obrazi prekopicovali drug čez drugega. Le njihovo mlado občinstvo na obrežnem nasipu se je ko noro grohotalo svoji lastni smešni stiski v tuji deželi, na tujem pesku, le da zadaj ni bilo to pot nič tujega videti: bila je le obala in morje kakor doma . . .

Tik preden je ta četa na nos na vrat sredi junija odšla od tu, sem doživel jutranji prizorček v molu: Na trati je stala trdnjava samih bolniških avtomobilov; tu je bilo alarmno taborišče bolničark. Sicer so bile na cestah videti te, večidel mlade, a skoraj vse nelepe strežnice, da so jako štoraste in neženske v svojih sivih in krvavordečih nošah, ki so bile kot nalašč trdih robov. A robovi in trdi, ojačeni vogali so nemara najboljša obramba stare Anglije spričo podtalnih, mrkih oblasti v njej in okrog nje. Tako odrešilne prave kote videvaš v njihovih katedralnih korih in povsod tja do ravnih, podloženih ramen angleškega kostuma, prav tako kot v teh brezspolnih nošah bolniških sester.

A tistega poletnega, še v hladnem soncu

kopajočega se jutra, so bile te mlade sestre, ki so pravkar vstale in bile vse razposajeno vesele, tako žensko tople. Tistih devet osličev in tisti mali, sivi in stari oslič, ki mu ni nihče zaupal, se je drzno paslo prav pod njihovo trdnjavo iz vozil in sestre so se šalile z njimi z norčavo štoravostjo. Neka višja sestra, ki je bila na vso moč životna, je, namesto da bi jih spomnila na častljivost njih stanu, še visoko s trdnjave vodila vso to razposajenost. Takrat sem začutil, da ne bo nobena od teh žensk, ki so v poslednjih hudih tednih na vso moč garale, svoj živ dan pozabila na te sproščene jutranje norčije.

Še takrat, ko je vse na nos na vrat bežalo, se je pojavil neumrjoči klovn: na nekem tovor-nem avtu se je pozibaval debelušen, brezbrizen velikán v ženski obleki, na predivasti glavi je imel zvončast slamnik in se je na vso moč resnega obraza zmrdoval in pačil. "Domov, domov gremo!" je kričalo nekaj drugih francoskim dekletom, od katerih je marsikatera marsikoga predobro od blizu poznala.

To je bilo zjutraj poslednjega dneva v tednu z letalskimi alarmi podnevi in ponoči. Cel grozd ladij je bil pred St. Nazairom, med njimi sta bili dve orjaški prevozni ladji. To je pozivalo trobentače, to ni dalo nikomur pokoja, dokler ni na mah nastal strahoten mir. Tisto popoldne po odhodu, bilo je okrog štirih popoldne, je dvojnato grmel mrtvaški gong, zadevala se je kovina ob kovino. Že nekaj časa prej so se začeli dvigati smolnati oblaki kot nekakšen teman gozd nad obalnim gozdom. Iz sobe sem videl črno smrt. Mrtvaško črne in sprijemljive so bile drugo jutro nazobčane maroge na majceni rešilni ladji v ribiški luki. To je bila smolnata sled človeških rok, ki so se iz vročega petroleja iztezale po rešitvi in ki so jih odsekali, ko je bila ladja z 68 rešenci preobremenjena. Od štirih tisočev se jih je rešilo tisoč pet sto —, drugi so utonili v goreči Sodomi.

Ali so se klovn rešili in ali so se v smrtnem toku voda še šalili v svojih poslednjih, okorelih zmrdivanjih? In kaj se je zgodilo s tisto prelepo, vitko, temnolaso bolničarko ponosnega pogleda, višnjevih oči? To se mora človek vprašati, ne da bi dobil odgovor, dasi je to tako trapasto. Saj človek prav zbledelo, tako površno že ve, kako se v vojni razdivja podlost nas vseh, in kako ostanejo nekateri živi, medtem ko drugi, mlajši, potrebnejši in boljši pomrjejo in kako pomrjejo . . . Vendar, če se to dogaja pred našimi okni, če se obrsne ob naša vrata, če se nas dotakne, če še vidiš, kako še stojijo na trati

rumeni, okrogli šotori tistih, ki so odšli, in kako frfotajo po travnikih njihovi papirčki, tiskani obrazci za družinske podpore in razcefrani romani Wellsa ali Agate Christie, potem moraš sceloma videti, kar se dogaja, moral bi to povedati pa ne moreš. Resnično, kar poživljajoče je slišati vik in krik, ki z njim tisti zahrbtni sivi osel riga v zrak svoj: "Ah-ahh-ahh!aa!" Končuje se kakor grohot v stiski, ki vse izmozga, vzkrik klovna!

MOČNO OROŽJE

(Dalje)

"Po našem mnenju," piše papež Leon XIII., "uničujeje splošno blagostanje tri reči: Odpor proti skromnemu in delavnemu življenju, strah pred trpljenjem in pozabljanje na obljubljeni zveličanje."

Sredstvo proti temu zlu je rožni venec, ki z določeno razvrstitvijo najboljših molitev združuje pobožno razmišljanje skrivnosti o našem Zveličarju in njegovi Materi.

In res, skrivnosti v veselem delu rožnega venca nas spominjajo na dve dobri družini, nazareško in Caharijevo.

V teh družinah vlada preprostost in neomadeževano življenje, stalna sloga, ljubezen in medsebojno spoštovanje, z znojem orošena, pa vseeno s potrpežljivostjo in zadovoljstvom prežeta delavnost. Ta zvišeni zgled skromnosti in delavnosti naj potegne za seboj kristjane in se jim vtisne globoko v dušo.

S kakšno skrbnostjo sta iskala Jožef in Marija dvanajstletnega Jezusa! Medtem se pa mnogi starši sploh ne brigajo za otroke. V sv. družini je vladala pokorščina. "Bil jima je pokoren," pravi sv. pismo o Jezusu. To je trajalo do njegovega 30. leta. To je glavno, kar sv. pismo ve poročati o Jezusovi mladeniški dobi.

V Caharijevi družini je vzrastel sv. Janez Krstnik — mož pokore, neustrašen, značajan, zraven pa ponižen in brez zavisti. O Jezusu pravi: "On mora rasti, jaz pa se manjšati" (Jan 3, 30).

Takšni so sadovi vzgoje v dobrih krščanskih družinah.

V modernih časih povzročajo mladini veliko moralne škode zbirališča, kjer manjka nadzorstva ali je nadzorovanje nezadostno ali je v rokah ljudi, ki so brez vere in vesti. Dobre družine rešujejo, kar se rešiti da in stalno opozarjajo svoje otroke na nevarnosti, ki jim bodo izpostavljeni po šolah in drugih zbirališčih.

Ko se po družinah moli veseli del rožnega venca, se s tem neprestano obnavlja poziv, naj starši po zgledu nazareške in Caharijeve družine skrbno vzgajajo svoje otroke.

Ko razmišljaš skrivnosti žalostnega dela rožnega venca in preiščuješ, kako je božji Sin prejel tegobe človeškega življenja in jih potrpežljivo prenašal, kako je krvavi pot potil, bil ujet, bičan, s trnjem kronan, s križem obložen in nanj pribit, kako je srce žalostni Materi presunil meč bolečin — tedaj boš spoznal visoko vrednost trpljenja in ne boš več tako trepetal pred njim.

Mehkužnega, slabotnega in boječega človeka kar ne moremo ceniti. Kaj utrdi človeka in ga ukali v jeklen značaj? Najbolj napor in trpljenje. Končno užije utrjen človek veliko več čistega veselja kot pa mehkužnež.

Kristus in Marija sta trpela, da nam olajšata trpljenje. Ko evangelij poroča o njunem trpljenju, nikjer ne pravi, da sta vzdihovala ali ječala. Molčala sta in junaško prenašala vse muke.

Ko moliš žalostni del rožnega venca, se vprašaj, koliko znaš potrpeti.

“Častitljivi del ali z drugo besedo: Vstajenje mesa in večno življenje. Ali še drugače povedano: zemlja ni edina pozornica, na kateri igra človek. Smrt ni konec, ampak začetek. Človek je otrok božji, oseba s klico večnega življenja, oseba, ne pa kontrolna številka, ki se sešteva, množi, deli in če treba odšteva ali celo spremeni v ulomek. Številka, ne more biti srečna, ker je številka, srce pa je neizmerno.” (Bogoljub, okt. 1937.)

Pri preiščevanju skrivnosti častitljivega dela boš stalno obnavljal misel na večnost in na obljubljeni plačilo pri Bogu. Ko boš molil ta del rožnega venca, boš veliko bolj jasno videl, kaj vse je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo; da s smrtjo še ni vsega konec; da je vsakomur pot v nebesa odprta; da je Jezus šel v nebesa, nam prostor pripraviti.

Starši, ki imajo odgovornost za svojo družino in tudi oblast v nji, morajo navaditi svoje

podložne na to molitev. Popustljivost se grozno maščuje nad starši in otroki. Krščanske navade morajo ostati nedotaknjene in nedotakljive.

Molitev sv. rožnega venca pa ne sme biti samo gibanje ustnic, marveč pogovor srca z Bogom. Med molitvijo je treba misliti in razmišljati to, kar izgovarjamo z jezikom.

Sv. pismo pravi: “Pred molitvijo pripravi svoje srce!” (Sir 18, 23). V to prav dobro služi, če obudiš dober namen, združen s trdno voljo, da odtrgaš svoje misli od posvetnih skrbi in jih osredotočiš na molitev.

Sv. Francišek Saleški je imel navado, da je vselej pri cerkvenih vratih tole rekel: “Ostanite tu zunaj ve, posvetne misli, dokler se ne vrnem; ko bom Bogu čast izkazal in če vas bom potreboval, vas bom že nazaj poklical.”

Dobro sredstvo za dosego zbranosti je misel na božjo pričujočnost: Bog te vidi in sliši, ko moliš. Če se pred zemeljskim knezom kar najdostojneje in najspoštljiveje obnašaš, koliko bolj je to potrebno pred Kraljem vseh kraljev.

Molitev in preiščevanje sta bistveni del krščanskega življenja in nujna dolžnost katoliškega kristjana.

V rožnem vencu se ustna molitev in preiščevanje prepletata na prikupljiv in preprost način.

Očenaš, zdravamarija in čast bodi se ponavljajo v rožnem vencu kot ustna molitev; petnajst skrivnosti iz Jezusovega in Marijinega življenja je pa predmet preiščevanja.

Ustna molitev naj ti pomaga, da ne boš med preiščevanjem raztresen, preiščevanje naj ti pa služi, da tvoja ustna molitev ne bo brez srčne pobožnosti.

Prejščevanje skrivnosti rožnega venca ti bo zelo olajšano, če boš čital Jezusovo življenje in poslušal božjo besedo.

Ko ponavljaš lepe, iz nebes dane molitve in obenem v svojem srcu razmišljaš skrivnosti, vzbujaj sveta čustva in dobre sklepe, je to pač način molitve, ki ga ni mogoče boljšega najti.

Bog nikogar za lase ne vleče v nebesa.

Bog nikomur ne ostaja dolžan.

Bog oblači, Bog prevedri.

Bog pari ljudi, Krajince pa voli.

“Bog plačaj” ne raztrga žepa.

Bog pomoči, Bog tudi suši.

NJIHOVA POTA K BOGU

PREROK SVETE RUSIJE

PRVI NASTOP.

Devetnajstletni kristjan je živo občutil, da ga Bog kliče "h svetemu delu". Vedel je, da mora delati, poglobljati se v resnico samo zato, da bo reševal druge. "Kdor bo reševal, ta bo rešen!" to je vodivni klic vsega njegovega življenja. Ves in cel je hotel služiti Kristusu. Solovjeva je vezala zelo nežna in globoka ljubezen na nje-

govo nevesto . . . Toda odpovedal se ji je in ji je pisal: "Ti veš, da te globoko ljubim . . . Toda zdaj hočem biti ves Gospodov in ne bi mogel dati tebi samega sebe . . ."

Ko je dovršil srednjo šolo, je začel študirati modroslovje na moskovskem vseučilišču. Komaj enaindvajset let je imel, ko se je proslavil z učeno razpravo, s katero je pobijal nekatere glavne nauke modernega brezverstva. Bil je imenovan za profesorja modroslovja na vseučilišču. S svojim globokim umom in čudovito osebnostjo je svoje slušatelje, po večini brezverne mladeniče, kar mahoma navdušil in osvojil. Ko je naznanil, da bo na vseučilišču govoril o bogočloveštvu Jezusa Kristusa, je nastalo med dijaštvom veliko razburjenje. "Kaj", so govorili, "kdo si drzne prinašati verske pravljice na vseučilišče, kjer se uči samo stroga znanstvena resnica? Tega ne bomo dovolili!" Dijaki so skovali celo zaroto proti mlademu krščanskemu profesorju. Ko pride napovedana ura, je bila velika dvorana vsa napolnjena. Pred te razburjene poslušavce stopi petindvajsetletni Solovjev. V dvorani je vse tiho, nihče ne ploska v pozdrav, ko je sicer bila navada. Toda že obličje in pogled mladega učenjaka vzbuja spoštovanje. Vsi

ganjeni poslušajo predavatelja, ki govori o krščanskih vzorih, o človeškem dostojanstvu in dokazuje, kako Bog ljubi človeka in kako visoko ga je povzdignil, ko se je učlovečil. Jasni in globoki glas Solovjeva se je razlegal v tišini in je izrekal globok vdanost Kristusu. "Kristus je edino načelo, na katerem moremo zgraditi kraljestvo ljubezni in pravega bratstva. Vrnite se h Njemu, zedinite se z Njim . . ." To so bile glavne misli predavatelja. In naenkrat so poslušalci začeli enodušno ploskati možu, ki so ga preje hoteli osramotiti. In odslej je Solovjeva pri vsakem predavanju poslušalo veliko število dijakov z navdušenjem in globoko resnostjo.

Kmalu pa se je Solovjev ruski vladi zameril radi svojega pogumnega nastopa, ko je javno priporočal pomiloščenje morilcev carja Aleksandra III. Bil je odpuščen iz službe. Odzdaj naprej do smrti je Solovjev živel brez službe; preživljal se je s pisateljevanjem, s težkim delom za resnico. Spisal je vrsto globokoumnih, znamenitih knjig. Z njimi se je proslavil po Rusiji in vsem svetu kot najbolj mogočen in izviren modroslovec, kar jih je dalo slovanstvo sodobnemu človeštvu. Tu bomo očrtali le dve, tri teh veličastnih resnic, ki jih je Solovjev označil svetu.

RAZKOL MED VZHODNIM IN ZAPADNIM KRŠČANSTVOM.

Krščanstvo, ki je bilo nekoč edino, je že osem stoletij razdeljeno v dva tabora. Božje kraljestvo je ločeno v dve skupini in to je globoka rana sveta. Na eni strani stoji katoliška Cerkev s papežem, naslednikom apostola Petra na čelu. Na drugi strani pa pravoslavno krščanstvo, ki je postalo suženj države . . . Jezus Kristus pa je pred svojo smrtjo molil na Oljski

gori velikoduhovniško molitev: “. . . da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi . . .” In slovesno je oznanil učencem: “Po enem znamenju vas bodo vsi spoznali, da ste moji učenci — da se ljubite med seboj!” Toda verni njegovi učenci so razdeljeni v tabore, ki si nasprotujejo, se celo sovražijo! Zato je prva in poglavitna naloga krščanskega sveta, da se zedini v eni, vesoljni Cerkvi! V vesoljni Cerkvi, ki objema vse narode. Največji nezmisel, največje nasprotje Kristusovim naukom so narodne cerkve, ki rušijo edinost, katoliško, vseobsegajoče edinostvo v Kristusa verujočih, v Kristusu živečih.

Protí Solovjevu, ki je oznanil Rusiji to temeljno resnico, so se dvignili zapadnjaki in narodnjaki. Zapadnjaki so govorili: “Krščanstvo je vera, ki se je preživela. Mi ne potrebujemo vere. Rusija mora podati roko brezverni evropski civilizaciji, ne pa katoliški Cerkvi.” Narodnjaki pa so govorili: “Solovjev je pristaš papeža. On hoče zrušiti narodno cerkev in jo združiti z vesoljno Cerkvijo. On je naroden izdajavec.”

Solovjev pa je odgovarjal, globoko ranjen po teh očitkih: “Čist, požrtvovalen in iskren rodoljub sem . . . Jaz ljubim Rusijo, a vidim njene zmote; jaz jo ljubim, toda obsojam sedanje in prejšnje njene krivice. Želim večjo in lepšo Rusijo; toda to ne pomeni Rusijo, ki bi še bolj gospodovala in delala še večja nasilja. Jaz hrepenim in pričakujem, da bi videl bolj vladano in bolj npravstveno Rusijo in zato bolj krščansko Rusijo — Rusijo, ki bo vredna, da se imenuje “sveta Rusija”. Pričakujem, da vstane Rusija, ki se bo bolj trudila, da se pokori Bogu mesto da si podvrže v pokorščino druge narode, divno Rusijo, ki bi bila bolj vojščak Božji kot vojščak carjev. Koprnim po Rusiji, ki bo vplivna bolj po svoji veri in ljubezni kot po svojem orožju, po Rusiji, ki bo velika zato, ker bo kakor apostol v svetu poveljčala vesoljno misel Jezusa Kristusa, razširila Cerkev, mistično telo Jezusa Kristusa, in proslavila sveto in edino Cerkev Jezusa Kristusa — Cerkev — Cerkev katoliško, ki bo s pristopom Rusije postala še bolj katoliška, še bolj vesoljna.

KAKŠNO NALOGO JE BOG DAL RUSIJI.

Te velike misli, ki jih je Solovjev razvijal v svojih knjigah, so globoko vznemirile ruski svet. Solovjev je bil že slaven po vsej Rusiji. Povabili so ga, naj govori v spomin največjemu ruskemu pisatelju Dostojevskemu. V tretjem

svojem govoru v spomin velikemu prijatelju je Solovjev povedal, kakšno nalogo je Bog namestil Rusiji.

Dostojevski je v svojih spisih oznanil, da je naloga Rusije ta, da popelje svet h Kristusu. Solovjev povzema to misel in pravi: “V resničnem krščanstvu, v vesoljni svetovni Cerkvi najdemo pravi temelj za novo duhovno življenje.” Danes je pa krščanstvo ločeno. Sovražne ločitve med Vzhodom in Zapadom v krščanstvu ne sme biti. In če je vendar prišlo do tega, je to velik greh in velika nesreča. Toda ravno v onem času, ko se je v Carigradu zgodil ta greh, je bila rojena krščanska Rusija, da ta greh zbrišše. Ali naj mar Rusija, ker je prejela od Carigrada krščanstvo, nosi s seboj z božjim svetiščem obenem zgodovinske grehe carigradskega carstva, grehe, s katerimi se je ono samo pokopalo?”

Potem pokaže Solovjev na katoliško Cerkev in takole dokazuje, da je to božja Cerkev:

“Vidimo, kako je rimska Cerkev tudi v starih dobah stala sama kot močna skala, na kateri so se razbijali temni valovi protikrščanskega gibanja. Vidimo, da tudi v današnjih časih katoliški Rim edini ostaja nedotaknjen in nepremičen v veletoku protikrščanske civilizacije in kako se edinole iz njega razlega ukazovalna, četudi trda beseda, ki obsoja brezbožni svet. Če vse to vidimo, ne moremo tega pripisovati kaki nepojmljivi človeški trdovratnosti, ampak moramo v tem spoznati skrivnostno božjo moč.”

S to Cerkvijo se mora pravoslavno krščanstvo združiti in zediniti. Rusija je poklicana, da prva proži roko h spravi. Solovjev zaključuje svoj govor:

“Dostojevski je v nekem pogovoru razlagal videnje Janeza Evangelista o Ženi, ki je s solncem oblečena in v bolečinah poraja dete. Ta žena, — je tolmačil Dostojevski — je Rusija, in kar bo od nje rojeno, to je nova beseda, ki jo Rusija ima svetu povedati. — Naj bo že tolmačenje tega znamenja pravo ali ne: Dostojevski je prav uganil, kakšna bo nova beseda, ki jo bo Rusija svetu povedala. To je beseda sprave med Vzhodom in Zapadom, ki naj bosta zedinjena v večini, božji resnici in v svobodi človeka. To je vrhovna naloga in dolžnost Rusije.

(Konec prih.)

Bog ne da vse dobro samo enemu.

Bog ne plačuje vsake sobote, a ne ostane nikomur dolžan.

LAMOTSKI ŽUPNIK

(Celoletna povest)

MAMKA

NIKOLI ni imela drugega imena kakor "Mamkica", tudi ne, ko je bila še otrok in ni sicer nič "malega" oskrbovala kakor piščance in račke na kmetiškem dvorišču. Že kot prav majhna deklica je bila podobna mamicam. Urna, razumna, zmeraj skrbna za koga ali za kaj. Zato se ji ni prav nič težko zdelo varovati bratce, ki so pozneje prišli na svet, pustila je, da so ji le-ti delali silo: "Mamkica tukaj", "Mamka tamkaj", "Mamkica, igraj se z nami", "Mamka, poj", "Mamka, delaj".

Trije dečki so se je oklepali bolj kakor matere. Seveda je le-ta tudi po zadnjem rojstvu ostala bolehnna in poslej je zelo pogosto morala ležati v postelji, dokler ni po nekaj letih bolehanja in hiranja umrla in zapustila svojega moža s štirimi otroki, od katerih je imel najmlajši dve leti in najstarejša, Mamka, še ne dvanajst.

Ko so mater pokopali, je pristopila Mamka k očetu, ki je nemo in zelo žalosten sedel pred ugaslim ognjem na ognjišču in buljil v pepel.

"Oče," je rekla, "na mene se lahko zanesete."

Mož jo je, prvič, vzel na svoja kolena in dejal: "Če bi tebe ne imel!"

In zdaj je jokala Mamka bolj kakor takrat, ko so pokopavali mater; takrat jo je bila še vse preveč prevzela skrb za bratce.

Odslej Mamka ni več hodila v šolo. Postala je bila desna roka svojega očeta in je obravnavala in gospodinjala na dvorišču namesto svoje umrle matere. Svoji dve kiti, ki sta ji prej viseli po plečih, je ovila okrog glave na vrhu, čez je pa poveznila belo zavijačo ali avbo, s tem je bila stopila v krog odraslih. Delala je kakor dekla. Njeno belo zavijačo je bilo povsod videti. Na skednju, v kašči, v kleti, na polju, v kuhinji, zadaj za hlapcem, zadaj za deklo: kakor mala miška je ves dan drobnela in stopicala navzgor, navzdol, in zmerom je nosila nekaj sonca s seboj.

Iz njenih bratcev so postali prekrasni, zdravi, raskavi kmetiški mladci. Le-ti, kakor

oče, so imeli zelo radi Mamkico ter se je oklepali, bila jim je bolj potrebna kakor vsakdanji kruh.

Ko je bil mladi brat star deset let, se je Mamka prvič spomnila svoje lastne starosti. Dvajset let je stara . . . šele . . . ali že?! Nikoli ni bila štela let in ne ve, ali je bila pri tem dobila ali zgubila. "Ali je to zelo mlado za Mamko, ali zelo staro, njenih dvajset let?!" Radovedno je pogledala v zrcalo, — saj je najmanj poznala svoj lastni obraz; odvzela je zavijačo in spustila svoji kiti. Potem se je pogledala najprej od daleč in nato od blizu. Bila je zagorela, rdeče nadahnjena v lica, okroglasta, z velikimi, resnobnimi, sivimi očmi. Otroško vzbočeno čelo in nekoliko privihan nos sta bila v prav prijetnem nasprotju s težko resnobo oči in s trpkimi rdečimi usti. "Če je tak-le obraz zelo grd," si je mislila v skrbeh.

Zdajci pa zadoni od spodaj zapovedovalno v to razmišljanje glas otrok:

"Mamka, Maamkica, Maaamkica, i, kje pa že spet tičiš?!"

"Mamka, pridi no doli!"

"Maaamkica, da bi te koklja, kje so pa ključi?!"

In že je ceptala in taptala in škrabljala divja tolpa po stopnicah. Hitro je poskrila svoji debeli kiti pod zavijačo.

"Dro, dro, prec' pridem."

Razen svojih lačnih treh mladcev je v kuhinji našla lovca Marcela, kateri je hotel govoriti z očetom zavolj neke dogodivščine z divjimi lovci.

Prinesla je in postavila pred moške vina, kruha in slanine. Trije mladci so takoj prigriznili, lovec je pa izpil samo požirek vina, gugal se je na svojem stolu in ni pustil Mamke iz oči.

"Mamka, kako ste postala lepa v zadnjem času, človek ne bi verjel!"

"Eh, ne govorite tako neslano!"

"Ne, prisežem vam, to je moja prava misel, prav nič se ne šalim."

Hotela je biti huda, pa se ji ni dobro posrečilo, ker je čutila, da ji pričinja zavijača lezti nizdolu nad kitama, ki ji je bila v naglici stlačila pod njo.

Mladci so bili to seveda že davno opazili in najmlajši je zahrbtno in skrivaj potegnil pentljo. Na, zdaj jo je pa imela. Vsi lasje so ji zdrknili preko pleč. Kakor divja mačka je skočila proti porednežu, toda lovec jo smeje zgrabi za roko:

“Pustite ga, Mamka, to ni nobena nesreča. Zdaj vsaj vem, da ne nosite lasulje . . . Kakšna griva je to!” —

Poskušala je izmuzniti svojo roko, ali prtrdo jo je držal. Udarjala je z nogo, oblila jo je rdečica, lovec se je pa smejal . . . nato je utihnila in imela solze v očeh. Zdaj je lovec postal rdeč kakor kuhan rak ter jo je spustil.

Jezila se je nanj zaradi tega še dolgo časa. On si pa ni nič storil iz njene nejevolje in ker je rad prišel k njenemu očetu, je večkrat po tem ovinku govoril z njo.

Včasih je skrivaj gledala za njim zadaj za zastori, in priznati si je morala, da je postaven in lep mladenič. Marsikatere mladenkice so se mu nasmihale, zlasti plavolasa Sablijeva hči pri svojih šestnajstih letih. Mamka ni mogla trpeti plavolask — pač vprav zato, ker jih je lovec rad gledal.

Pri praznovanju po dokončani žetvi je plesal s plavolaso Sablijevo. Mamka je videla pri svojem oknu. Za ples ni imela prav nobenega časa. Obnašanje Sablijeve hčere se ji je zdelo nezaslišano. Kako je ta ženska oseba položila roko na njegova pleča, kako blizu je sklanjala svoje lice k njegovemu! Fej bodi obema! Ona je “taka” in tudi on je lahkomišelni ptič. I, saj je bila to že vedno vedela. Fej!

Toda zvečer nato je najprej njemu voščila “lahko noč”, prejela je pa le razmišljen odgovor. Ni obstal pri njenih vratih. Tedaj ji je bilo, kakor da se ji je bilo srce skrčilo, tako težko — tako težko.

Naslednjo nedeljo je lovec sedel v cerkvi zadaj za njo, in ona ni mogla moliti. Po božji službi je pa hotela ponosno mimo njega; stal je pri vratih in zdelo se je, da jo pričakuje. Ali pa je morebiti vendar čakal na plavolaso Sablijevo hčer?!

Pomočil je svoje prste v kotliček z blagoslovljeno vodo ter jih držal resnobno njej naproti. Plaho se je doteknila njegovih prstov ter se pokrižala. — Ali je pač opazila to Marija, naša ljuba Gospa, v stranski kapeli?! Ali je bil ljubi Bog nejevoljen nad tem?!

Zunaj se smehlja poletje, travniki niso nič drugega kakor cvetlična preproga in — ne: ni mogoče povedati, zakaj je svet danes tako lep!

Popoldne si je nadela svetlo obleko in se šla sprehajat — — — prvič brez otrok. Bila je tako vesela, tako slovesno nastrojena, da je celo, kakor imajo mestni ljudje navado, stopila v visoko travo, da bi trgala velike marjetice ali kresnice, imela je polne roke belih zvezdic z

zlatim srcem. Šla je dalje do gozdnega travnika, tjakaj, kjer v velikih množinah cveto temnovišnjeve potočnice ali spominčice. Travnik je bil mokroten, tako mokroten, da se je Mamka kmalu v njem pogreznila do gležnjev; tukaj je močvirno, toda onkraj čez potok, tam je suhi gozd in v gozdu stoji gozdarska hiša.

Do tja . . . ne, do tja ne gre, pač pa v bližino.

Od druge strani potoka jo opazi lovec ter se smeje: “Mamka, počakajte, ponese vas semkaj.”

Mamka je bila le preveč prestrašena, ko ga je zagledala; saj vendar ni bila prav nič slutila, da je lovec tukaj!

“Kaj vam pride na misel!”

Ko si pa boječe od enega kamna do drugega išče poti, postaja zmeraj hujše, in zdaj je celo popolnoma zabredla v močvirje.

V nekaj skokih pride le-sem Marcel, pogumno jo zgrabi pod kolena ter jo visoko dvigne. Držala se je napeto in trdno in ravno kakor sveča, v eni roki je vihtela svoje cvetlice, da bi se obdržala v ravnovesju, v drugi roki pa svoj slamnik, v svoji zadregi se je pa držala tako nerodno, da je izgubila ravnotežje in se z lovцем vred usedla sredi potoka. Kakor dolžnosti zvesta je visoko dvignila cvetlice in slamnik in osupli lovec ni spustil njenih nog. Nista vedela, kako se je vse to moglo tako zgoditi. — — — Potem, ko sta bila zadosti občudovala drug drugega, sta končno vstala, in potlej sta se ves popoldan smejala nad pustolovščino. On jo je popeljal k svoji materi v gozdarsko hišo. Skrbna mati se je nemalo prestrašila, ko je zagledala postavi, od katerih je curljalo, nato je pa kar najhitreje poskrbela suhih oblačil.

Vse popoldne sta tedaj sedela v gozdu pred hišico ter se smejala. Ona je razpletla svoje težke lase, da bi jih posušila na soncu. Marcel pa si je skozi to kopreno hotel ogledati svet in če je govoril z njo, tedaj je bil zmeraj eden ali drugi njen koder ovil okoli svoje roke.

Mati si ni mogla odreči, da ne bi zlikala Mamkine obleke; ali zmerom znova je skrbno pogledala skozi vrata.

Kako hitro je bil takrat prišel večer! Mamka je komaj mislila na to, da pojde domov. Toda morala je iti. Marcel jo je spremljal, da ne bi zgrešila pota. Za roko jo je držal in nič ni govoril. Če so se pa njune oči srečale, sta se oba rahlo smejala in sramežljivo.

Ko so bile prve vaške hiše vidne s svojimi rdečimi lučicami, sta oba obstala. Okoli njiju

so cvrčali murenčki, kresnice so plesale pod zvezdami in lipa ob poti ju je ovila v plašč prijetne vonjave in sinjih senc.

“Mamka, ljuba mala Mamka, kajne, da sva si dobra in da se imava rada?!”

Nič ni mogla odgovoriti. Bilo je preveč slovesno v nji in zdelo se ji je, kakor da bi vse poslušalo njene neokretne besede. Samo pritisnila je svoja lica na njegov obraz.

Poljubil jo je na usta.

“Mala Mamka, kdaj bova obhajala ženitnino?!”

“Nikoli, lovec, zakaj oče ti je ne da. On jo bolj potrebuje kakor ti!”

“Pojdi,” ji je dejal, “če nas moreš zapustiti s tremi otroki in z zadolženim gospodarstvom! Pojdi k svojemu lovcu, ki mora sam skrbeti za mater in brate in sestre.”

Mali brat je krčevito jokal in rjul v svoji postelji, druga dva nista hotela jesti, oče ni hotel nič več živeti.

Mamka je ostala na svoji postojanki kakor hraber vojščak, spet si je nadela zavijačo, opasala se s predpasnikom ter je z obema rokama držala in krotila svoje ubogo srce.

Leta so pretekla. Lovec se ni bil oženil; tudi on je delal in trudil za svojo družino, za domače.

Na kmetiškem posestvu je šlo bolje; stari oče je bil zadovoljen; kadar je bil pospravil žetev v skedenj ali prodal tele, je imel navado reči:

“Otroci, povem vam . . . zemlja, zemlja — samo to je!”

Najmlajši brat, ki je bil veliko v mestu, se je najprej oženil. Ostala dva se nista hotela. Imela sta Mamko — kajne?! Kje bi našla bolj-šo gospodinjo?!

Mamka bi rada počivala. Lovec še čaka nanjo. Ona čuti, čeprav o tem nič več ne govori. Na vasi sploh ne govorijo o rečeh, ki so komu pri srcu in ki jih človek vendar ne more spremeniti. Ni taka šega in ljudska navada.

Nazadnje je starejši brat vzel ženo, hčer nekega učitelja. Igra na klavir in ima strah pred prašiči. Mamka mora ostati pri njem doma; oče vendar ne more mirno gledati, kako gre premoženje rakovo pot zavoljo napačnega gospodarstva: “Mamka, reši zemljišče in staro hišo!”

In Mamko je spet povsod videti, na kašči, na polju, v kleti, zadaj za hlapcem, zadaj za deklo — pri očetu, od starosti oslabelem . . . Leta so minula.

Mamka se je postarala. Lovec je obubožal; med vojno je izgubil svojo službo. Hvala Bogu, da so njegovi bratje in sestre že zdavnaj postali godni. Pri Mamkinem bratu je stopil v službo in sprejel opravila velikega hlapca. Sicer ni nič več najmlajši, toda on stori in naredi in opravi več kakor vsi ostali skupaj. In lep je ostal. Neupognjen, mišičast, z mladostnimi potezami pod gostimi sivimi lasmi. Zmeraj dela in molči, odkar je stopil v svojo novo službo.

Ob nedeljah sedi v cerkvi v družinski klopi ali “pruki” in otroci mu pravijo “stric”, toda ne spi nikoli pod njihovo streho.

V tem poletju je Mamka postala utrujena in zdelana. Sicer še zmerom teka po stopnicah gori in doli, toda ni več tako kakor je bilo prej. Ne ve, kaj jo teži. Dokler ni nekega dne nič več mogla vstati. Težko je dihala in zelo jo je mrazilo; nekaj je ležalo na njenih prsih težko kakor meterski stot ali cent. Umetnost starih ženic v vasi je bila brez moči. Tudi mlada voditeljica ni mogla pomagati. Poklicati so morali zdravnika; pa tudi ta ve, kaj ji je, tudi le-ta ne more pomagati.

Vsa vas ve: Mamka pojde v večnost, le ona sama ne sluti. Ona misli, da je le prhlajenje in prosi, naj ji odpuste, da je s svojo boleznijo vprav ob žetvi ljudem na poti in da jim dela sitnosti in težave.

“Mamka, naprosili bomo gospoda župnika, da ti podeli svete zakramente, da boš spet zdrava.”

V očeh je imela vprašanje: “Ali že?!”

Prečastiti gospod je prišel ter ji odvzel vse grehe.

“Greh” njenih oči, takrat, ko jih je poletje odprlo in so le-te gledale v Marcelove oči.

“Greh” njenih rok, ki so bile njegove družale.

“Greh” njenih ušes, ki so bila prisluškovala ljubeznivim besedam.

“Greh” njenih ust, ki so bila njegova poljubila.

Gospod župnik jo je odvezal vsake krivde in je bil tako dober do nje, kakor še nikoli. Spomnil se je tudi velikega hlapca in ga poklical s polja.

“Lovec”, mu je dejal, “brž pridi, Mamka hoče oditi od nas.”

Marcel je tačas malical. Jedel je kruh in slanino. Počasi in preišljeno si je obrisal nož, ga zaprl, oblekel suknjič ter šel brez besed za župnikom.

Soba je bila polna ljudi, ki so se umaknili na stran, ko se je Marcel prikazal na pragu. Bil je večji, kakor vsi drugi. To je opazila celo Mamka. Toda zakaj je nenadoma tukaj?!

— Ah, tako lepo je, da je tukajle!

Lovec stoji pri njeni postelji, lahko poboža z roko njeno teme na glavi in reče: "Mamka, moja mala Mamka!"

Zdaj ve, da bo kmalu umrla.

"Dobra sva si, Marcel, rada se imava!"

Zunaj je zagrmelo v daljavi.

"Žetev, požeto žito v snopih" — reče Mamka. Žetev, požeto žito v snopih mora priti domov. Lovec in ostali to vedo. On mora iti.

"Z Bogom, Mamka!"

"Kmalu spet pridi," šepeče le-ta, komaj slišno.

On pa prikima z glavo.

Spodaj je čuti, kako so se težko zaprla hišna vrata.

Zgoraj zapre Mamka oči za vselej.

Na polju je bil v soju zahajajočega sonca naložen poslednji voz, njegovo snopje se je lesketalo kakor čisto zlato. Veliki hlapec je bil moral prav pridno delati in hitro nakladati, da bi bilo delo dokončano in da bi prehiteli pretečo nevihto.

Vse je bil spravil na varno.

Zadnji voz je zapustil polje, on pa obstane. Na poslednji snop se usede, podpre si glavo z roko in gleda naravnost v sonce, ki zahaja ter se potaplja.

Dolgo, dolgo gleda.

"Domov moramo . . ."

Neka roka se je položila na njegova pleča.

"Veliki hlapec" gleda z velikimi očmi, debelo, skoraj gospodovalno v sonce, nič več ne sliši . . .

Veliki hlapec je mrtev.

Gospa je bila zelo pozabljiva, pa si je morala vse zapisati v koledar. In tako si je zapisala za četrtek: "Iti h gospej Žumrovi. Mož umrl. Nekoliko jokati."

Gozdar sreča dva prevejanca, ki neseta hloed.

"Hej," ju nagovori, "kje sta pa to dobila?"

"Našla sva."

"To že vem. Kam pa zdaj?"

"Na policijo, da denejo med najdene predmete."

"BEŽI, DEKLE!"

POČASI in šepetaje se je spuščal poletni večer na toplo pokrajino pod Šmarno Goro. Bilo je, kakor da previdno otipava vsako stopino pred seboj. Globoko v sebi je čutil, da ni več tako dobrodošel gost zemljanom ob Savi, kot je bil nekdanj vselej takrat, ko se je sonce poslavljal od šmarnogorskih vrhov. Neznana groza je legala že nekaj časa sem na izmučena srca ob njegovem prihodu. —

Gospodinja Marijana Ribič je pol slonela pol stala pred žarečim ognjiščem. Precej pozno je bila nocoj zakurila za večerjo, pa vseeno bi se morala krompir in zelje že davno v skledi kaditi. Ali je ogenj ob moč, ali je času spodrsnil korak? Čudno pozna bo danes večerja.

Ribička je gledala v ogenj in tesno, pretesno ji je bilo pri srcu. Tiščalo jo je, kakor da se ima nekaj silnega zgrniti nad njo. Čutila je, da mora priti, in kar nič se ni skušala ustavljati. Ko je toliko obsojencev vsenaokoli, kako moreš misliti, da se bo nad tabo čudež naredil?

Marijanino življenje je vstajalo iz plapolajočega ognja. Ni bilo brez doživljanjev teh dolgih — kmalu bo! — petdeset let. Med najtežje je štela onega, ki ji je iztrgal moža iz družine in gospodarja z dobro stoječe kmetije. Pet drobnih telesc je ostalo za njim. Ribička je postala mati in oče in bilo je več ko dovolj. Kljub vsemu so obstali in vsa leta je domačija obdržala sloves dobro stoječe kmetije. Toda — kdo ve? Ali bi ne bilo boljše dandanes, če bi imeli le kočjo in njivico za pehar krompirja . . .?

Potem ji je misel obstala ob Franji. Najstarejša hči ji je bila in šla je zamož. Ko je mala Ivica potrkala na vrata Franjinega materinstva, je Franji zvonilo k pogrebu. Možu se je zvrtilo od neznanih reči in ni zdržal doma. Za Ivico skrbite, je rekel, in noč ga je vzela. Da se vrne, je sveto obljubil, pa je nastala zmeda na svetu in pota zaprla.

Tako je Ivica ostala pri hiši. Tamle na vežnem pragu sedi, tri drobna leta ima in z igračo si kratek čas dela.

Marijana se je ozrla. Da, deklica je še vedno na pragu. In se je pojavil spomin. Prav takole je bilo pred — koliko je tega? — šestinštirideset let! Prvi Marijanin spomin, odkar je na svetu. Marijanica je bila takrat, saj je imela tri leta. Mati — Bog ji daj dobro! — je ime-

la opravka ob ognjišču, Marijanica je — z igračo v roki — ždela na vežnem pragu. Bili so dnevi po velikem potresu, ki je razmajal Ljubljano, pa tudi Šmarno Goro prezibal. Razpoke so ostale po hišah.

Marijani potres sam ni prižgal lučke v spominu, ki se je skušal ravno zbuditi. Prvič je planilo vanjo kot blisk izza Šmarne Gore, ko je tisti večer sedela na pragu. Tiho je ždela tam in bila potopljena v igračo, ko je z viška treščilo vanjo:

“Beži, dekle, da moremo noter!”

Bila sta mogočna avstrijska žandarja, ki sta po hišah precenjevala škodo potresa. Marijanica je šele čez leta vedela to.

Takrat je od groze onemela in se skušala s praga pobrati. Ni se mogla ganiti. Udje so ji bili trdi kot kamen. Žandarja sta grabila vanjo kot dve ogromni pošasti. Ko je pozneje mislila na tisto uro in na tuja moža, sta ji bila v spominu tako neznano velika, da jima je Šmarna Gora segla le tja do kolen. Potem je velikan dvignil nogo kakor da hoče pomesti Marijanico s praga. To je bila groza, da ne more biti večje na svetu. Tako je moral ta prvi spomin z Marijanico v življenje in je bil enako živ v Marijani.

Da Marijanica ni umrla takrat, je prepričala mati. Odlomila se je od ognjišča in že je bila Marijanica v njenem naročju.

Do tam ji je segal spomin, potem je ugasnil v temo. Nešteto krat sta se pozneje z materjo pomenkovali o tisti grozi in se nista mogli načuditi, kako so mogli biti nekdanji avstrijski žandarji tako brez srca.

Tudi nocoj stoji pred Marijano ves živ ta njen prvi spomin. Le kako bi ne, ko je vse tako ko takrat. Ivica s svojimi tremi leti sedi na vežnem pragu, ona samotna čuva ognjišče, po vaseh pa spet hodijo strašne pošasti, o, še strašnejše kot so bili nekdanji avstrijski žandarji!

Spet se je ozrla na Ivico in bridkost srca ji je privrela do vrha. Sirotek nedolžni! Pa ji je srce od Ivice preskočilo med druge in je objelo Grego in Jožo, ki sta bila živa krasota, pa se nista vrnila iz vojske. O, vojska velikega tedna, ki je tudi Šmarno Goro obliznila mimogrede! Že sapa njena je strup! In je pomislila na Tatjo, dobro in milo, ki je učiteljica v ribniškem kotlu. In vendar ne more domov! Že Ljubljana je danes v tuji deželi, Ribnica je tam na koncu sveta. Nazadnje še k Marji, lepi, osemnajstletni, najmlajši, najdražji. Na dvorišču ima opravka, najbrž pometa pred hlevom in komaj komaj čaka, da mati pokliče k večerji. Marja

je sedaj edina pri njej in največja bridkost za materinsko srce. Blagor ti, Tatja, da je Ribnica tako daleč za goro! Še bolj blagor tebi, čednostna Franja, da si odšla pravočasno v deželo visoko nad Šmarno Goro in ne veš za naše gorje! Le žal, da Ivica nisi vzela s seboj . . .

Tretjič se je ozrla na pragu. V tistem hipu je udarilo kot sekira v srce. Zunaj je jeknilo s preplašenim glasom:

“Beži, beži, dekle!”

Marijani je groza prešinila ude. Samo dve besedi je ujela, ostalih ni mogla razbrati. Dovolj je bilo. Kot blisk je bila pri Ivici in si jo vrgla v naročje. Tako je naredila njena mati pred šestinštiridesetimi leti. Prikovana je obstala na pragu in se z očmi zagrizla v prozorni večer. Ali vstajajo iz zemlje pošastni avstrijski žandarji? Ali je Ivici usojen enak prvi življenjski spomin . . .?

Nikogar ni bilo pred pragom. Na drugem koncu dvorišča je šinila Marja kot svetla kresnica proti sosedovi hiši in dalje v morebitno zavetje. Pozoren sosed je bil opazil nevarnost in kriknil tiste besede:

“Beži, dekle!”

Marijana je stala na pragu. Zavest ji je pohajala, vendar se je potrudila in je vse razumela. Tedaj so zavile štiri temne postave izza ogla in so stale pred njo. Ivica je zaplanila v krčevit jok, pa kdo naj otroka tolaži?

“Marijana Ribič, gospodinja te hiše?”

Komaj je dihnila:

“Jaz.”

“Avto vas čaka na veliki cesti. Deset minut imete, da spravite svoje stvari. Otrok pojde z vami. Upor se ne spleča!”

Predobro je bilo Ribički znano. Ni omahnila. Še zaplakala ni. Saj je bilo vse, kakor napovedano, kakor pričakovano že davno. Obrnila se je in šla culico vezat. Vdano, kot gre jagnje v mesnico.

Ena sama misel je tulila vanjo. Ali naj Marjo omenim —? Morda bi le mogla z menoj. Če ne, ji vsaj križ naredim na razbolelo čelo.

Imela je prisotnost duha, da je štela minute. Pet jih je že zdrknilo mimo, ko se je obrnila k temni postavi:

“Hči mi je zunaj nekje. Ali naj jo pokličem, da se odpelje z menoj?”

“Ne trudite se! Imam jo na listi, najdemo jo. Njej je odločena slajša pot.”

Marijani se je duša razklala. Minute so kakor obstale, vse je bilo ena sama velika tema.

Dve temni postavi sta jo opirali, ko so šli

proti avtomobilu. Bilo je kot da vedejo veliko, breztelesno materinsko srce.

Tretji je nesel Ivico in čeprav jo je skoraj zadušil, ni mogel ustaviti silnega joka. Pretresal je vso vas in paral sami Šmarni Gori kame-nito srce.

Šele v natrpanem vlaku se je Marijana na-pol prebudila. Ni je motilo, da nima kam sestiti, da je za Ivico komaj v njenem naročju prostora. Vse telesno ogrodje ji je okamenelo. Kip stoji sam od sebe pokonci, če ga s silo ne prevrneš na tla.

Le v njeni breztelesnosti nekje se je spet pojavila rjoveča bolečina. Kaj se bo z Marjo zgodilo . . . ?

Vprašanje je žgalo in peklo, odgovor se je ponujal, pa je bil prestrahtoten. Omedlevica se je vračala. Od vseh strani so jo tiščala živa bitja, izgnanci kot sama, pa se ji je zdelo, da umira ves svet. V prenapeto živčevje so sekali le sunki koles pod vlakom, ki so v čudno enakomerno pretrganem ritmu jekali v noč:

“Ena dve tri — ena dve tri —”

Marijani je bilo kakor nekaj njenega. V sunke koles je prelila vso svojo notranjost, kolikor je je ostalo, in je kričala s kolesi po sabo:

“Beži, dekle — beži, dekle —”

Toliko mu je za dom ko orlu za Noetovo barko.

Tuja zemlja ubija človeka.

Usta so majhna luknja, pa požro dom in hišo.

Več vredna domača gruda, ko na tujem zlata ruda.

Vsaka pot ne drži domov.

Vsako selo ima svojo šego, vsaka hiša svoj čud.

Vse domov pride.

Za mirne ljudi je mala hišica dosti prostorna.

Zapri ti najprvo svoja vrata, potem šele zapiraj druga!

Zanesi se na tujo kašo pri svoji doma.

Zvest služabnik je skrit zaklad pri hiši.

Bog ne spava.

Bog ni dal kozi dolgega repa.

Bog ni dal volu rogov, da bi se bodel.

KAKO NASTANE ZAMERA

LJUDJE mislijo, da je to jako preprosta reč. Zato ne bo brez začudenja, ko bo svet zagledal tole moje pisanje, in kakega pol sveta bo najbrž celo z glavo zmajalo. In preden bo zmajanje z glavo dovršeno dejstvo, bo četrtnina sveta že naredila o tem pisanju svoje privatno “javno mnenje” in bo rekla, da bi se dalo najti za pisanje kaj bolj pametnega. In bo takorekoč na zelo preprost način svet bogatejši za eno novo — zamero.

Vendar stvar ni tako preprosta. Preden nastane zamera, je treba jako zapletene mašinerije. Ne rečem, da ta mašinerija ne dela z veliko naglico, samo toliko hočem povedati, da se da nagli proces nastanka zamere zavreti in njegov potek opazovati. Zavedam se pa, da se to navadno ne vrši. Mogoče pa mora biti in tudi je, zlasti če je treba nastanek zamere proučevati pod vidikom znanstvenega raziskavanja.

In glejte, to hočemo sedajle narediti. Študiral bomo. Drobnogled v roke!

Zamera začne nastajati takoj, ko izrečemo ali zapišemo črkico “a”. To je prvi korak do zamere, za njim jih pride še sedem ali osem.

Če si glavo razbijaš, zakaj je nedolžni “a” seme zamere, le malo pomisli. Samega sebe študiraj. Reci “a” in počakaj, da vidiš, kaj bo rekel tvoj bližnji. Če bo tudi on rekel “a”, je v tebi pokoj in mir. Tvoj bližnji je pa čudna stvar. Že sam si opazil, da rad nasprotuje. Le prepogosto bo rekel “b”, ko se ti za “a” pote-guješ. In v tebi se nekaj upira in če veš ali ne — iz tvojega “a” se že krotoviči zamera.

Morebiti se boste čudili, da nismo začeli s črko “z”, ki je v zameri vsekako na prvem mestu. Ta ugovor mora takoj izgubiti vsako veljavo, če ugotovimo okolnost, da zamera doma-lega vselej zagrabi na napačnem koncu. Če bi ne bilo tako in bi se zamera pri pravem koncu začela, bi seveda bilo treba postaviti črko “z” na prvo mesto. Ampak potem bi jaz zelo dvomil, da bi iz tega nastala zamera. Skoraj sem trdno prepričan, da bi potem iz “z” namesto zamere nastala le nerodna — zadrega.

Potem pride drugi korak. Na levi strani zamerinega konca se prikaže črka “c” Oboje skupaj se bere “ca” in tako se tudi pove. Ali je “ca” kaka beseda? Jaz nobene take besede v slovenskem jeziku ne vem in če bi bila, bi ne

imela pomena. To je dokaz, kako raste zamera iz brezpomembnih reči.

Pa naj bo s pomenom ali brez pomena, zamera je žilava rastlina in raste magari iz nič. Zato moramo opazovati njeno rast ob njenem tretjem koraku. Preden se zavemo, je pod našim drobnogledom iz "ca" že "ica" nastala.

"Ica" ni ravno slovenska beseda, s tem pa ni rečeno, da Slovencem ni znana. Besedo poznamo, še bolje poznamo njen globoki pomen. Koliko je na svetu reči, ki nas icaajo do srede srca. Treba je le malo neljube besede, pa se že icama v sebi. Celó na obrazu se nam pozna notranja ica in iz nje nastane pravcata špica, ki v druge dregamo ž njo. Ica se večja in za njo pride velika ICA, ki korak za korakom zamero kliče v življenje.

Pa že je iz ica "rica" nastala. Drobnogled nam ni jasno pokazal, odkod se je "r" priklatil, ko je pa tam, ne moremo kar tako mimo njega.

Rica nam niti sama ne ve povedati, kakšen pomen ima v slovenskem jeziku. Zato se moramo ozreti nazaj v drugi zamerin korak, da si moremo predstavljati, kako se nam je pod drobnogledom "rica" rodila. Prav za prav bi to ne bilo potrebno, ker nas je že drugi korak na svojem mestu do dobra prepričal. Toda ker pravi pregovor, da dve priči več veljata ko ena, zato naj "rica" priča isto ko "ca".

Preden smo temu razmišljanju pritrčili s srcem in z glavo, stoji pred nami "erica".

S to čudno besedo na prvi pogled nikamor ne vemo. Toda le na prvi pogled. Če jo zapišemo v začetku stavka, se nam precej v glavi posveti. Erica bi utegnilo biti nečemu podobno. Vrtamo, vrtamo in nekaj prihaja na dan. Zapisano je popolnoma prav, le izgovoriti bi bilo treba drugače. Recimo tako, kot da je zapisano — Erika.

Erica je nekaterim ženska ime. Na Slovenskem menda ni takih imen, pa zamera se ne meni za to, ker je mednarodno navdahnjena. In zakaj tudi ne? Če naše ženske brez očitkov smejo z brunom svipati havz, kdo bi zameral, če ima v sebi skrito neslovensko besedo?

Še dve drugi okolnosti je treba pri tej priliki spraviti na dan. Obe sta zamerali v nemajhen kredit.

Prvič je kar v redu, da v zamerali najdemo žensko ime, moškega pa ne. Janeza in Franceza ne najdete v zamerali, če jo s tremi drobnogledi in še z operacijskim nožem mrevarite. S tem nočem reči, da se med moškimi zamerali ne skuha. O, pa še prav debela se včasih najde med

njimi! In med moškimi zamerali drži, če se je zmotovila do življenja, kot s sedmimi žebli pribita. Vendar pa ostane resnica, da se med ženskami bolj po domače počuti. Če ne drži s sedmimi žebli in zato hitreje odneha, se pa zato toliko večkrat oglašá.

Druga okolnost je pa, da si je zamerali za svoj nastanek poiskala neslovensko žensko ime. To sem sicer že poudaril, pa se moram še enkrat ozreti na to.

Sodim namreč, da je to naredila iz posebne previdnosti. Gotovo zato, da se slovenskim ženskam preveč ne zamerali. Sedaj namreč Slovenke lahko mislijo, da padajo v kremplje zamerali samo ženske, ki niso iz naših dolin. Z drugo besedo: Samo Erike in druge take tuje čmerike so zameraljive, naše domače Urše in Katre pa ne. O, seveda! Naše so krotke ko ovčke, Erike — te so vam ose!

Tako bi se torej rada zamerali našim ženskam prikupila. Previdna je res, ta kredit ji moramo dati. In naše Katre in Urše ji grejo na led, ko čebele na med!

Dolgo smo se ustavili pri tem važnem koraku, pojdemo dalje. Saj zdaj nam že precej časa "merica" gleda izpod drobnogleda, ko se je "m" Eriki na glavo obesil.

Merica je lahko jako nedolžna stvar. Celó zaslužna je včasih. Bili so časi, ko so berači hodili z vrečo čez rame po svetu. In gospodinje so segale po "mericah" in so beračem odmerile moke. Včasih pšena in kaše. Tistih časov ni več. Minuli so tudi oni, če se ne motim, ko si nesel ali peljal v mlin, pa ti mlinar ni nič računil, samo "merico" je zase obdržal.

Merica je zlasti koristna, če v štacunah v mero naraste in se vagi pridruži. Treba pa je, da sta dobri obe. Potem pride do veljave pregovor: Dobra mera in vaga — saj veste! — v nebesa pomaga!

Zamerali ima s temi mericami malo opravka. So pa še merice drugega kova. Hudo je, če gre mož v gostilno in si vzame merico več kot je treba. V tisti merici je rada korenina zamerali. Možakarji dobivajo ico in to že vemo od prej, kako iz ica nastane zamerali. In če se pravočasno umaknejo z bojnega polja, se rado zgodi, da bo merica šele doma zamerali rodila. In tedaj ni treba le Erik in Emerik, tudi Katre in Urše so pripravne za to. Zamerali je rada mednarodna reč.

Da tudi nam merica v glavo ne seže, premaknimo nogo in naredimo korak. In tu stoji pred nami — america.

V Americo jo je seveda treba prepisati. In če tako izgovorimo besedo, kot se spodobi, bomo vedeli, da je pod drobnogledom velika — Amerika!

V začudenju nam obstoji pamet. Zakaj naj bi zamera preko Amerike rasla? Zato, da pokaže: Naj bi imel človek veliko srce kot je Amerika, pred zamero ni varen, če ne poskrbi za samoobrambo. Poglejte, kako se Amerika oborožuje zoper nacizem! Zamera je podoben sovražnik, ki hoče podjarmiti svet! Bilijonov dobre volje je treba, da se zoper zamero zavaruješ!

In ne samo to! Amerika — pa naj ima še tako veliko srce — je v nevarnosti nič manj pred zamero, kot je v nevarnosti pred nesrečnim nacizmom. Tudi Slovenci, ki so se bili spravili sem, dokazujejo to. Ne samo drug drugemu mečejo zamero v obraz, celo celemu "staremu kraju" jo privoščijo v dobršni meri. Oni dan sem bral, kako se je mili rojak pojezil, da "naša kri" skoraj ne more biti drugega ko voda. Zato naj se nihče ne čudi, je rekel, da nismo navdušeni za pomoč Domovini, čeprav vemo, da je v smrtnih težavah. Kako bomo imeli navdušenje, ko ne moremo pozabiti, kako nas je Domovina za desete brate imela. Zdaj nas pa kliče, ko ji voda grlo zaliva! Vsak gospod in gospedek se je petelinil nad nami Amerikanci, da mu je iz vsakega očesa gledal poseben kikiriki! Za tiste peteline na gnoju, ki seveda tudi tam ni moglo biti brez njega, naj zdaj dela pokoro — vsa Domovina!!

Da, tako so se mnogi naših rojakov popetelinili v svobodi in obilnosti amerikanske dežele, da celo na Kalvarijo pošiljajo Domovini namesto pomoči — neugnano zamero!

Zdaj je pa že čas, in v resnici najlepši, da pred Americo zagledamo "z". Ne morem povedati, če se je sam od sebe postavil na mesto, ali so ga morda porinili tja tisti mili rojaki, ki ne trpe petelinov — razen sebe — na gnoju. Vsekako pa ne moremo mimo resnice, da je pred nami po sedmem ali osmem koraku cela — zamera!

Toda kako? Saj smo zamero pričakovali, zamera se nam je pod drobnogledom rodila!

No da! Kako bi drugače bilo naravno?

Takoj po rojstvu je vsaka stvar majhna. Ali si bil ti prvi dan Janez? Ali so te kot Uršo od krsta prinesli? Janezek si bil in Uršika se je cmerila v hiši. Povejta, če ni bilo tako?

Ko sta rasla in postajala večja, je lepega dne Janezek izgubil svoj "ek" in Urša je bila

brez "ik". Takrat sta vedela, da sta za med ljudi in sta se od otrok poslovila.

Zamerica podobno doživlja. Iz malega raste veliko. Samo da njej ni treba let, nekaj dni zadostuje, tudi ure so dobre. Od jutra do večera že lahko svoj "ic" izgubi. Zato je rojstvo zamere vse bolj nevarno ko rojstvo človeka. Iz zamerice prav kmalu nastane zamera, velika in grda, da celo milost božja beži pred njo. In če se zameri še mula pridruži, o — nehajmo že!

Tako torej iz nedolžnega "a" nastane zamera. Velike učenosti je bilo treba, da smo to reč do konca dognali.

Ob koncu pa — brez zamere!

HLAPČON

MED najsvetlejšimi zakladi našega jezika iz moje mladosti je beseda hlapčon. Za pastirja je bil prevelik, za hlapca prešibek — moral je biti hlapčon.

Pri stričevih so ga imeli. Pastirja so nadomestovali otroci, za hlapca ni bilo dovolj resnega dela, vseeno je bilo treba človeka pri hiši. Tako so dobili hlapčona. Nekje s hribov se jim je bil utrgal in komaj je imel deška leta za sabo. Kako se je pisal, so morda komaj vprašali. Krstno ime je bilo odveč. "Hlapčon" je nadomestil oboje.

Kje je hlapčon? Kaj dela hlapčon? To bo naredil hlapčon. Pusti to za hlapčona.

Tako je bil hlapčon znan pri stričevih in vsepovsod naokoli.

"To je Mihačev hlapčon."

K Mihačevim sem hodil na počitnice in gospodar je bil moj stric v tretjem kolenu. Vsako leto sem bil takole dva tedna pri njih. Tam sem se seznanil s hlapčonom. Bil je tiha in mirna živalca, vedno na nogah, nikoli pretruden, zmerom pri rokah.

"Hlapčon!"

Zadonelo je iz hleva, iz svisli, z dvorišča, od kozolca. Včasih daleč z njiv in senožeti. Drugi smo komaj slišali jek, hlapčon ga ni zgrešil nikoli. Dal se je potegniti glasu, kakor potegne ribič ribo iz vode, ki se je bila ujela na trnek.

Prvi teden sva si ostala tujca. Jaz študent na počitnicah, poln veljave, on zapostavljan hlapčon, ki zanj ni bilo počitnic.

V drugem tednu se je začelo. Sprva se nisem zmenil. Pa je postalo preveč očitno. Vse-povsod je iskal priložnosti, da bi bil blizu mene. Če sem lenaril pod hruško, s knjigo ob sebi, se je motovillil v bližino. Pogledoval je name z očmi, ki so želele izreči veliko besedo. Odnoslo ga je kot bi mignil, ko je jeknilo od daleč:

“Hlapčon!”

Če sem šel na sprehod mimo njiv in posek, se je znal pririniti tja. Iskal je na svojo roko drobnih opravkov, dokler se spet ni sprožilo za grmom:

“Hlapčon!”

Če sem za spremembo prijel za koso ali grablje, se je prismukal tesno do mene in me pogledoval, kakor bi dvomil, da sem se lotil pravega posla. Rekel ni nič, na vprašanja ali slučajne opazke je odgovarjal z “nak” in “mgm”.

Začel sem mu obračati večjo pozornost. Zasmilil se mi je. Nekaj se mu v duši razpleta. Ali mu je hudo, da sem jaz veljaven študent, on le siromašen hlapčon? Nekaj mehkega se je v meni zganilo in sem preudarjal, kako bi mu mogel pokazati, da mi je drag. Nič več nisem čakal, da bi se neopazno primotal do mene, sam sem iskal njegove bližine. Pogledi so mu postajali bolj in bolj zaupljivi, beseda je bila še vedno nak in mgm.

Bilo je že predzadnje popoldne. Jutri me imel stric odpeljati do mesta. Od tam z vlakom do doma. Počitnic je bilo še teden in dan.

Grabili smo otavo. Hlapčon tesno ob meni. Kakor na tih dogovor sva se oddaljila od drugih in sva čistila loko za grmom. Zdaj ali nikoli!

“Hlapčon, tebi je dolgčas po domu in hri-bih?”

“Nak!”

Odkimal je s takim poudarkom, da ni mogla ostati senca dvoma.

“Rad služiš pri stricu?”

“Mgm.”

“Jutri odidem. Malo ti bo dolgčas po meni?”

“Dolgčas mi bo!”

To je bil prvič cel stavek iz njegovih zapečatenih ust. Koliko napredek od nak in mgm! Dal mi je mnogo poguma.

“Ali bi hotel z meno?”

Iznenaden me je pogledal in sunkoma odtrgal oči.

“Nak!”

“Vem, da bi hotel. Vsak si v mesto želi. To si le tako rekel. Nič ne maraj in še malo potrpi. Bom poprašal v mestu, kje bi te radi sprejeli, če bi se hotel iti rokodelstva učiti. Jaz vem, kako je s teboj. Pridejo leta in človek ne more biti vedno hlapčon.”

Šele zadnja beseda ga je zgrabila in me je hvaležno pogledal. Takoj se je zopet umaknil, pa sem vendar opazil, da so se mu pordečila lica. Ponosen sem bil. Zadel sem mu misel. Krasno sem se počutil v vlogi fantovega dobrotnika.

“Poglej, dečko moj! Prav v srce sem ti videl. Potrpi. Prihodnje leto te za gotovo vzamem s seboj. V mestu se ti odpre ves nov svet. Povedal mi boš, kakšna obrt bi te najbolj veselila. Tam je priložnosti čez glavo. Krojač, čevljar, pek, sedlar, črkostavec . . . Izbire na pretek. Malo pomisliš, da si pravo izvoliš. Ko spet pridem okoli . . .”

Ni čakal do konca, odkimal je krepko.

“Nak!”

Bil sem poražen. Padel sem iz vloge in fantov dobrotnik je ležal na tleh z bolečimi rebri in povešenim ponosom.

“Nočeš?”

“Nak!”

“Hočeš ostati na kmetih?”

“Mgm.”

“Večen hlapčon?”

“Nak!”

Odkimal je, da je otava na grabljah bolj zašumela.

“Kako pa potem?”

Tedaj se je zgodil čudež. Hlapčon je začel zares — govoriti!

“Tebe imajo stric strašno radi.”

Začudil sem se in v zadregi sem bil. Po njegovo sem odgovoril.

“Mgm.”

“Ali bi jim rekel zame lepo besedo?”

Grablje so mi obtičale na kamnu, ki je nenadoma zrasel iz zemlje. Obrnil sem se do hlapčona in sem bil ves pričakovanje.

“Bi, če poveš.”

Grabil je nemoteno dalje in skrival obraz.

“Hlapčon nisem rad.”

“Tako sem si mislil.”

Odkimal je in odrinil s komolcem, da sem moral uvideti, kako sem spet zgrešil hlapčono-ve misli.

“Ne tako kot si pravil.”

“Kako pa potem?”

Potegnil je sapo, da mu je zapelo v nosnicah, in je sunil iz sebe.

“Naj mi rečejo hlapec!”

Fantov “dobrotnik” se je pobral iz prahu in zelo ponižno obstal pred hlapčonom.

“Nič drugega, dečko?”

“Nak!”

“Čudno je vendar . . .”

“Nak!”

Tisti večer sem potegnil strica za sabo in mu na samem zaupno govoril. Široko se je smejal in mi pobobnal po rami.

“Bo, bo še nekaj iz tebe.”

“Ali bo tudi iz hlapčona hlapec, preden odidem?”

Še bolj na široko mu je sililo v smeh.

“Kako naj tebi odrečem?”

Potem sem pozorno čakal, kako bo naredil.

Zadnji dan popoldne je bilo, pa nisem izsledil ničesar. Skrbelo me je. Če ne bo stric nazadnje pozabil?

Ob treh me je imel odpeljati, tako je bilo rečeno. Ves sem bil že napravljen in sem bistro oprezoval na vsako malenkost. Hlapčon je napregal konjička, mirno in vdano kot vedno. Stric se je obotavljal in se ni šel napraviti. Postal sem nestrpen.

Naenkrat se je stric obrnil in skoraj mehko poklical.

“Tiče!”

Hlapčon se je nevarno ozrl.

“Tebe mislim, da, tebe. Od danes naprej nisi več naš hlapčon. Za hlapca nam boš, saj si že velik in jak. Stopi v hišo in se nedeljsko obleci. Študenta mi odpelješ do mesta.”

Hlapčon se je zganil kot vidra. V hipu je bil v hiši, v dveh hipih nazaj. Zavihtel se je na kozla, zgrabil za vajeti, počil z bičem. Nič se ni ozrl, ko sem jaz plezal na sedež za njim. Ko je čutil, da sem na varnem, je potipal konjička in že smo bili z dvorišča. Stricu sem zamahnil v slovo in videl, kako se je od smeha držal za trebuh.

Tiče je sedel visoko zravnano kot general na iskrem vrancu. Nagnil sem se naprej, da bi mu rekel besedo. Začudil sem se. Hlapec si je požvižgaval okroglo popevko. Hlapčon ni nikoli zažvižgal.

“Kako se počutiš kot hlapec?”

“Lepo!”

“Ali nimaš nič drugih želja?”

“Nak!”

“Ali boš zmerom pri stricu ostal?”

“Mgm!”

Najvišje dobro v zakonu.

Zadnjič smo razmišljali, da je zgolj ljubezenski zakon — vedna nevarnost za zakonsko vzajemno srečo. Kaj torej? Ali naj to ljubezen spravimo s sveta? — “Ljubezen je bila, ljubezen še bo, ko mene in tebe na svetu ne bo.” Tako narodna modrost. In ima prav. Solnce je zato, da sveti, srce zato, da ljubi. Če pa je ljubezen za toliko zakonov kamen spotike, je morda bolje, da bi se mnogi ne vezali po zakonu. Res je in kar prav bi bilo. Toda tudi o tem bi bilo težko odločati. O nečem pa lahko odločamo jasno in za vse veljavno. O čem?

Zakon je stan, in sicer stan, ki ima izredno težke dolžnosti in naloge, brez dvoma težje, kakor katerikoli drugi stan. Če pa se mora vsak človek za vsak stan, za vsak poklic pripraviti, se usposobiti in je za to pripravo treba mnogo, mnogo časa in truda; in če država zahteva za vsak, tudi skromen poklic (obrt itd.), posebno izobrazbo, je to samo dokaz, da je resnično za vsak stan treba usposobljenja. Čudno bi torej bilo, ako bi tudi zakonski stan ne zahteval posebne usposobljenosti od vseh, ki ga nameravajo nastopiti. Te sposobnosti so mnogotere: so zunanje, n. pr. telesno in duševno zdravje, imetje ali pa vsaj zagotovljeni dohodki za preživljanje družine itd. Nekdaj so celo državne postave zabranjevale sklepanje zakonov tistim, ki niso imeli toliko, da bi se mogli vsaj skromno preživljati. Je pa še danes v veljavi zakonsko pravo, cerkveno in državno, ki navaja zadržke, kateri ovirajo sklenitev zakona. Iz tega sledi, da tudi oblasti zahtevajo nekakšno, vsaj zunanjo usposobljenost za zaročence. Mi pa o tem poglavju, o teh zunanjih sposobnostih ne bomo govorili. Tu naj ugotovimo duševno, нравno usposobljenost za zakon. In baš te premnogi nimajo, pa tudi ne uvidijo ne, da je nimajo. Če

jim pa rečeš, ali dokazuješ, da je nimajo, ti ne verjamejo. Najboljši dokaz te nevere je v tem, da se ločenci skušajo večkrat na novo poročiti (odpadejo od vere, se poročajo civilno itd.), čeprav so v prvem zakonu skusili, da nimajo prave usposobljenosti za zakonsko življenje. Zakaj ločitve zakonov in vsi nadležni procesi dokazujejo, da je krivda zelo, zelo izjemno samo enega. Redno sta kriva oba — oba nesposobna za trden zakon. To nam dokazuje sodobna Rusija z zakoni gole sle, ki se po petdesetkrat ločijo in na novo sklepajo. Vsi taki so nesposobni za zakon, ker nimajo one duhovne dobrine, ki je temelj zakonske sreče.

In katero je to dobro?

Nekoč sem se razgovarjal z drugovercem o zakonu. Mož mnogo bere sv. pismo. Pa mi je rekel: Vsa modrost in globina zakonskega življenja je v Pavlovih besedah: "Eden drugega bremena prenašajte!" To je vse. S temi sveto-pisemskimi besedami je mož označil bistveno dobro zakona. To dobro je: zmaga občestvenosti nad vsako osebno sebičnostjo. To se pravi: v zakonu žrtvuje mož svojo sebičnost, svoj jaz, vsega sebe ženi, žena možu in oba vse skupaj otrokom, družinskemu življenju, skupni sreči. "In bosta dva v enem!" Ta enovitost, ta skupnost, občestvenost je velikansko dobro, je dragocenost zakona, ki je temelj trdnih, srečnih in večnih zakonov.

Res da je skupnost, občestvenost mogoča tudi v drugačnih zvezah: prijateljstvo, družbe in združbe. Toda pri vseh teh je vendarle število članov večje. Posamezni člani so si več ali manj oddaljeni. In čim dlje je kdo od nas, tem lažje z njim izhajamo. Občestvo samo v dveh je težje. In razen tega najtesnejše občestvo: drug drugemu sta usoda, sreča in nesreča, sta zase svet in zase posebno življenje. Z enim samim človekom biti vse dni skupaj, podnevi in ponoči tako blizu skupaj, z njim o najmanjših malenkostih razpravljati, poznati ga do dna in do golega, poznati vso človeško revščino, vse slabosti, vse strasti — pa preko vsega in kljub vsemu ohraniti trdno in neomajano občestvo — to ni šala. In človeka ceniti, mu odpustiti in ga trajno ljubiti z ljubeznijo volje, ne sle, z ljubeznijo, ki vse pretrpi, vse prenese, vse upa, ki ne misli nič hudega, ki ni nikoli samopridna — o, to je tisto duhovno, najvišje dobro v zakonu, ki kljub muhavi ljubezenski sli ohrani trajno skupnost, občestveno požrtvovalnost v zakonu.

Sadovi take skupnosti ki se v zakonu ne manjša, ampak od dne do dne raste, so vidni na

zunaj. Može in žene pravih, v volji utemeljenih zakonov, so redno tudi v sožitju do drugih ljudi taki, da takoj vemo, kako so se naučili eden drugega bremena prenašati. So spravljeni, potrpežljivi, ne vihravi, ne trmasti, dasi načelni; znajo odpustiti, ne sodijo strogo bližnjega, razumejo ga in mu odpustajo. Nasprotno pa so ljudje samskega stanu le prečesto zadirčni, trmasti, gospodstva željni, godrnjavi; za vsako malenkost občutljivi, zamerljivi; obsojajo vse in vsakega, nihče jim ni po volji. Vsakdanje življenje nas o tem prepričuje.

Sadovi zakonske občestvenosti pa so zaeno tudi kali za širše občestveno, socialno sožitje. Vse to sledi že iz navedenih trditev. Ni nam treba še razlagati, kaj pomenijo take zakonske družine za občine, za narod. Ni treba dokazovati, kako so otroci, ki so sad zakonsko razdeljanega življenja, zaeno tako pogosto v breme človeški družbi, razjedajoči strup za mirno sožitje ljudi.

Sedaj pa bi morda kdo vprašal: "Če je stvar taka, potem stran z vsemi ljubezenskimi zakoni in naj se sklepajo samo pametni zakoni." Taki, zgolj po preudarnosti preračunani, po suhem umu sklenjeni zakoni pa bi ne bili zakoni, to bi bile grde kupčije.

Zato stojimo pred nalogo: Zakoni brez ljubezni se ne smejo sklepati, vendarle pa morajo zakoni kljub sebični ljubezenski sli tvoriti duhovno občestvenost, ki je ljubezen ne sme zastrupiti, marveč poglobiti in utrditi. Da je pa sla ne zastrupi, ji je treba izruvat želo, vzeti strup.

O smislu življenja

VEČINA ljudi na svetu živi kar tja v en dan in se presneto malo briga, zakaj in čemu so na svetu. Dvomim celo, da bi ti vsak, kogar srečaš, mogel dati sploh kakšen odgovor na to vprašanje. Vendar vse stremjenje, delovanje in hotenje ljudi kaže, da ima vsak človek s svojim življenjem neki namen. Res je, da tega ne more vselej izraziti z besedami, a v vsem njegovem ravnanju se kaže več ali manj jasna smer njegove življenske poti. Eni se v življenju ravnaajo po svoji sebičnosti, sledijo le svojemu pohlepu in želji po uživanju — drugi pa uravnavajo svoje življenje po volji božji, po najvišjem vzoru, ki je Kristus.

* * *

Judovska zgodovina pripoveduje, da so Izraelci molili zlato tele. Kdor bo pisal zgodovino naših dni, bo našel več hujših malikovalcev, kot jih je štelo izvoljeno ljudstvo. Velika epidemija je prevzela v zadnjih desetletjih vse narode in stanove ter okužila družine in družbe. Tej kužni bolezni je ime mamonizem, po naše bi ji rekli pohlep po denarju. Zlasti vojna je skotila vse polno dobičkarjev, verižnikov in grabežev, ki so denar v kupih grabili in ga seveda tudi v kupih razmetavali za jed in pijačo, svilo in žamet, brez ozira na to, da so poleg njih umirali ljudje s cunjami na telesu in z gladom na obrazu. Gorje, če se jim je "kupčija" ustavila. Z zobmi so škripali in proklinjali one, ki so jim delali konkurenco.

Mislite si, prijatelji, da bi vprašali te vrste ljudi, čemu so na svetu. Kaj se vam zdi, kakšen bi bil odgovor? Vsi bi soglasno odgovorjali: "Zato smo na svetu, da denar služimo in si z njim ustvarjamo veselo življenje." Vse za denar! Ženitev in družina, občina in domovina, celo Bog in vera — vse mora služiti denarju! Njihovo domoljubje in pobožnost nehata, kakor hitro ne prinašata cvenka. Kjer boljše kaže, tam so zraven. — Najhujše pri teh ljudeh je, da niso pred zlatim teletom uklonili samo tilnikov, ampak mu darovali celo srce. Poželenje po denarju je mati poželenja oči, mesa in napa.

Kaj naj rečemo o materialistih? Navadno jih ljudje hvalijo in občudujejo, češ: Ta pa zna, kar samo mu leze na kup! — In mi? Mi jih obsojamo. Pa ne le to: pomilujemo jih. Zakaj materialisti ne poznajo najčistejšega veselja, ki izvira iz boguvdanega srca, ne poznajo prave sreče.

Vzemimo, da se materialist ženi. Česa išče? Morda zveste žene, skrbne matere? Kaj še! Glavna stvar mu je dota. Ženo si kupi, pa naj bo še tako slaba, neplemenita, razvajena, kaj zato! Denar je odločilen. Dokler je še kaj dote in mož lahko z njo špekulira, trpi ženo poleg sebe. Če pa denar poide in se špekulacija ponesreči, pusti tak človek ženo ob poti, ni mu mar celo njene revčine in solza. Ne potrebuje je več, ker se je uračunal. — Kaj pravite, bratje, o takem človeku? Morebiti poznate podjetnika, fabrikanta ali obrtnika. V svojih obratih imajo stroje. Dokler stroj teče, je dobro, če se polomi, ga gospodar odstrani. Isto počenja materialist z delavci. Dokler so zdravi in močni, jih izrablja, ko jim pa odpovejo moči in jih

tlači bolezen, so zanj brezpomembno, nerabno orodje. Zato jih vrže na cesto in se ne zmeni za njih prošnje in solze. Kaj porečete, prijatelji, ali vam ta človek ugaja?

Pa si mislite zdravnika. Gre k bolniku, ne zato, da bi ga ozdravil, ampak samo zato, da bi pri njegovi bolezni denar služil. Vprašam: Ali bi hoteli poklicati takega zdravnika, če zbolite?

Kakšno spoštovanje bi izkazovali n. pr. staršem, če bi videli v njih le pohlepneže, ki vas imajo samo za grablje, s katerimi grabijo denar? Ušli bi iz družine.

Pa še eno vprašanje. Kakšen se vam zdi človek, ki za plačilo menja svoje prepričanje in za denar obrača plašč po vetru? Judež mu bodi ime.

Če zavoham človeka, kateremu je ukoval srce denar, se mu ognem daleč na okoli. Vem namreč dobro, da mi je tak človek bolj nevaren kot zver. Vsake hudobije, laži in izdajstva je zmožen, ker je kupljiv, nizkoten suženj.

Preudarimo te zglede pa pogledjmo v naše naselje. Ali ni materialistov med nami? Pogledjmo v svojo notrino: Ali ni zalezal strup materializma celo v naša srca? Kakor že bilo — v božjem solncu, v žaru evangeljskih naukov naj skopni ta led sebičnega materializma v naših srcih!

* * *

"Vse je lepo. Vendar, povej mi, kaj naj počnem brez imetja, jedi in pijače, obleke in denarja? Saj vendar ne morem živeti brez reči, ki so nam v življenju tako neobhodno potrebne. In če se trudim in peham za vsakdanji kruh, obleko in potrebni denar, me vendar ne boš obsodil za materialista." Tako vprašuješ, prijatelj, in čakaš odgovora.

Priznam, ugovor je težek. Na eni strani materializem uničuje življenje in je grobokop vsaki združni misli, z druge strani je pa za življenje nujno potreben. Kako naj rešimo to nasprotstvo? — Skušajva s primero. Roža potrebuje zemlje in — gnoja. Brez njega navadno ne uspeva. Vprašam: Ali je roža radi gnoja v vrtu, ali je gnoj radi rože? Roža vzame iz gnoja snovi, iz katerih zgradi stebelce, liste in cvete. Dobro, to drži. Ne drži pa trditev, da je roža na svetu radi gnoja. Čemu pa? Zato, da cvete, razveseljuje z vonjem ljudi, da srkajo iz njenega medišča čebele in metulji, da se raduje ob njeni krasni barvi otrok in starček. Gnoj, kateri je potreben, da cvetka vzraste in vzcvete, je le sredstvo, iz katerega jemlje roža snovi, da izvršuje namen, ki je: druge razveseljevati.

Isto velja glede denarja, obleke, jedi itd. Potrebno je vse to in skrbeti moramo, da si vseh teh dobrin pridobimo. Nikdar in nikoli pa ne smejo te dobrine človeka tako omamiti, da bi jim malikoval in jih imel za cilj svojega življenja.

Gospod nas je učil moliti: "Daj nam danes naš vsakdanji kruh!" Kruh je potreben. V božjih rokah je, ne v naših. Zato prosiva Boga zanj. Toda ne prosimo za velikanska bogastva, ampak le za toliko, da moremo sebe in družino preživljati: prosimo le za vsakdanji kruh.

* * *

Mislite si človeka: najmodernejšo obleko nosi, najboljše jedi uživa, brez vsake skrbi in brez težav mu teče življenje. In vendar, če ga natančno presodim, pridem do zaključka, da je ta z vsem oblagodarjeni človek — beden ničvrednej: strahopeten in požrten, omahljiv in nestalen. Prav nič blagega in odličnega ni na njem. Resnica, dobrota in lepota so zanj neznane vrednote. Trs je, ki se maje v vetru strasti. Strašno uboga je njegova duša, priklenjena je le k tlom, brez vsakega poleta navzgor. Takega človeka pomilujem. Zakaj odkod naj njemu zasveti življenska luč, ko nima vere v Boga? Odkod naj privre veselje v njegovo srce, ko ne pozna radostnega upanja v odrešenje in zveličanje? In odkod naj zajame moč, da bo bližnjemu pravi brat, ko ne pozna krščanske ljubeavi?

Veličasten, vsem očem viden se dviga na vrhuncu zgodovine vzor značaja, Bog in človek, Kristus. On bodi naš vodnik, njemu sledimo! Kako je on rešil vprašanje o zmislu življenja? Zakaj živimo? Mar za denar, slavo, uživanje, vladanje? Ali pa živimo za to, da rastemo po meri božji, da dozorimo za veliko žetev, ko bo Bog shranil naše duše v nebeško žitnico? Kristus nam je razodel zmisel življenja:

Svetopisemska zgodba poroča o dogodku, ki je izmed najpretrsljivejših v novem testametu. "Tedaj vzame hudič Jezusa na zelo visoko goro, mu pokaže vsa kraljestva sveta in njih slavo in mu pravi: "Vse to ti dam, če predme padeš in me moliš." Tedaj mu pravi Jezus: "Poberi se, satan, zakaj pisano je: "Gospoda, svojega Boga, moli in njemu samemu služi!"

Ta nauk so slišali milijoni ljudi in mu sledili. Največji med njimi je bil asiški ubožček. V 13. stoletju je živel v Italiji sin bogatega trgovca. Pustil je vse bogastvo in imetje, ga razdelil med reveže in postal berač. Ta drzni, za materijaliste čudaški mož je svetnik Frančišek

Asiški. In ravno s tem dejanjem je postal nesmrten. Kdo bi se sicer dandanes zmenil za Francesca, manufakturnega trgovca iz Assisija, ki je živel pred 700 leti? Frančišek je sledil Kristusu, svojemu Vzorniku, našel je nesluteno srečo in radost in postal veliki brat in duhovni glavar milijonom ljudi.

Čemu sem navajal te zglede? Hotel sem na njih pokazati, da človeka ne dela bogatega zunanje bogastvo, ampak notranje. To duševno bogastvo ni vidno. Kdor si ga ne pribori, ga ne pozna. So na svetu živalski ljudje, ki jim je več za kozarec vina in za hipen meseni užitek kot za dušno bogastvo, katerega ne poznajo. To dušno bogastvo je ideal, po katerem hrepenimo. Le kdor se z močno voljo zanje trudi, ga doseže. Kdor ga je pa kdaj dosegel, ga ne izpusti več, ker ve, da je neprimerno več vredno kot denar in zakladi, ker ga ne more uničiti ne rja in ne molji. To duševno bogastvo, iz vere in božje milosti rojeno, bodi naša moč in slava, bodi največje upanje vseh.

Enak sprejem

Nasr-ed-din, turški Pavliha, gre po poti in sreča prijatelja. "Pojdi z mano," mu pravi, greva na svatbo."

Prijatelj ugovarja, da ni povabljen . . .

"Nič ne de," odgovori Nasr-ed-din, "gospodar me dobro pozna in prejme tebe prav tako kakor mene."

Stopita v slavnostno hišo — a že popade gospodar Nasr-ed-dina za vrat: "Nesramnež, kaj iščeš tu? Marš ven!" In Nasr-ed-din zleti na cesto.

Trenotek nato prileti za njim tudi njegov prijatelj.

"No," pravi Nasr-ed-din, "ali sem ti kaj preveč obljubil? Zdaj vidiš, da me tu dobro poznajo, in ti si bil prav tako sprejet kakor jaz."

Novoporočenca

"No, kako vam kaj ugaja zakon?"

Slikarjeva žena: "Oh, sila je kratkočasno! Jaz kuham, on pa slika in nato ugibava, kaj naj kaka stvar pomeni."

Gost: "Toliko ste mi zaračunali za električno luč, imel sem pa le svečo!"

Hotelir: "Je že res; a mi bi radi prišli do električne razsvetljave!"

Jubilant P. Benigen pripoveduje:

Še nekaj ne daleč od mesta Kajra iz starodavnih dni hodi nešteto turistov gledat in občudovat piramide v Gizeh. Z električno karo se dospe do njih iz Kajre v dobri uri. O piramidah je slišal vsakdo, drugo je pa jih videti, gledati, občudovati, premišljati. Tu je skupina treh največjih piramid, velikanski kamniti trikotni; največja in najbolj ohranjena je Keopsova piramida, visoka 140 metrov.

Vsak občuduje to velikansko delo in strmi nad tem kako so mogli ljudje pred toliko tisoč leti tako točno postaviti te piramide.

V Mohatam gorovju na levem bregu Nila je bilo to velikansko kamenje, ki je zdaj lepo zloženo v piramidah. Tam so te skale lomili in odondod spravili preko Nila ter jih postavili na določeno mesto. Pri vznožju piramid so velike skale nad meter visoke in nekatere po tri metre dolge. Vsaka je pravilno obsekana, na njo druga, ki je za pol metra ožja in se tako proti vrhu zožujejo.

Kako so spravili te ogromne skale tako daleč in potem v tolike višine? Na to vprašanje hoče vsak imeti odgovor. Stari zgodovinopisci pravijo: imeli so mnogo časa in delavcev; eden piše, da je bilo stotisoč sužnjevi pri tem delu.

Ko sem nekoč spremil nekega turista k piramidam sva sklenila polezti vrh Keopsove piramide. Le na to in sicer na eni strani je dovoljeno podati se na piramido in vsak mora imeti štiri Arabce vodnike. Visoko je treba stopiti — nad meter — od ene skale na drugo. Arabca, ki sta pred njim, ga primeta vsak za eno roko in mu pomagata vedno višje; onadva za njim pa pazita, če bi mu spodletelo, da ga hitro zagrabit. Tako je šlo vse po sreči in vstrajno. Ko smo prišli do polovice piramide, sem hotel pogledati nazaj. In ko to storim, videč to visočino, se mi je zavrtelo v glavi, da sem se vse del na skalo. To je le trenutna omotica in mine. Sedeč pa lahko gleda panoramo, ki jo nudi dolina Nila. Nadaljevali smo to plezanje in srečno dospeli na vrh piramide in vživali sad svojega truda gledajoč s tolike višine Egipt. Na vrhu piramide je prostora za 16 ljudi; seveda ni ravno, ampak kamenje je razmetano semtertja ka-

kor so ga pustili prvi delavci piramide.

Povrnivši se s piramide, so arabski vodniki prejeli določen "bakšiš" za pošteno izvršeno delo. Nekoliko nižje od piramide je takoimenovana sfinga. Truplo sfinge je lev, ki počiva na šapah. Zadnje so skrčene pod telo, sprednje pa stegnjene. Telo je 60 metrov dolgo, obraz sfinge je obraz pristnega Egipčana z debelimi ustnicami, podolgastimi očmi. Izdelan je čudovito pravilno, čeprav so njegove mere 40 krat večje nego mere človeškega obraza. Žal, da je deloma pokvarjen, ker mu je nos odbit. Vsa sfinga je ogromna živa skala in nekdanji kamnoseki in kiparji so izklesali iz nje leva, pa dali glavi obraz kralja Kefrena.

Poleg poganskih spomenikov imamo v Egiptu tudi krščanske. V Egipt je morala bežati sveta Družina, ker je kralj Herod hotel Dete Jezusa umoriti. Angel Gospodov se prikaže Jožefu v spanju in pravi: "Vstani, vzemi dete in njegovo mater in beži v Egipt in bodi tam, dokler ti ne porečem."

Kje je tisti kraj, kjer je stanovala sveta Družina? V sedanji Stari Kajri. Tam je stanovala. Zdaj je koptovska cerkev sv. Sergija, mučenca, na kraju, kjer je nekdanj stanovala sveta Družina. Kopti so prvi prebivalci Egipta. Od začetka so bili katoličani, pozneje so mnogi odpadli, ker so se oprijeli nekaterih krivih naukov. Vendar kristjani so še. Mnogo njih se je povrnilo nazaj v katoliško Cerkev in imajo svoje duhovnike ter patriarha v Aleksandriji.

Če pomislimo kako stalno drže orientalski svoja ustna izročila, ni treba nobenega dvoma tudi o tem, kje je stanovala sveta Družina v Egiptu, namreč v Stari Kajri.

Na drugem kraju v vasi Matarija se pa kaže drevo — Marijino drevo. Ustno izročilo trdi, da je Mati božja z Detetom počivala tu, ko je dospela v Egipt.

V septembru l. 1910 so Slovenci iz ljubljanske škofije več kot pet tisoč po številu s svojim škofom Jegličem prvokrat poromali v Sveto deželo. To je bilo prvo skupno romanje naših rojakov v Jeruzalem. Vodstvo kustodije Svete dežele mi je sporočilo v Kajro, da jim bom vodnik najprej od Jafe, jih pozdravil v imenu vseh sobratov v baziliki božjega groba ter jih spremljal ves čas njih bivanja v Jeruzalemu. Z veseljem sem se podal iz Kajre v Jaf, kjer sem jih pričakal, ko so se izkrcali iz parnika. V dveh velikih hotelih so imeli obed. Kmalu po obedu sta jih čakala dva posebna vlaka na postaji v Jafi, odkoder se popeljejo v Jeruzalem. Na

vsakem vlaku sta bila samo strojevodja in kurjač, pa nobenega sprevodnika. Ob določenem času sem privedel romarje na postajo in ž njimi napolnil vagone prvega vlaka. Ko je bilo to dovršeno, sem dal znamenje strojevodji, ki je takoj odpeljal gori proti Jeruzalemu. Tudi drugi vlak je bil kmalu napolnjen in ž njim sem se odpeljal ko sem za dva vlaka čisto opravil tako železniško službo. Vse je šlo gladko in po redu in naši romarji se niso malo čudili, da v Sveti deželi imajo frančiškani tako imenitne službe. Nek Monsignor iz Hrvatske ni mogel razumeti zakaj sem hodil od vagona do vagona in je rekel, ko sem šel mimo njega: Glejte ga, nas je natripal v tretji razred, sam bo pa šel v drugi. Monsignor je rekel tako v šali, ker je vedel, da so bili vsi vagoni tretjega razreda; kajti v Sveti deželi ni bilo tako na železnici kot je bilo v domovini.

Iz Jafe do Jeruzalema rabi vlak štiri ure, ker treba je iti vedno višje. Mesto Jeruzalem ima nad 800 metrov višine nad Jafo. Dokler se vozi po ravnini gre hitro, ko pa doseže hribe, vozi počasi. V prvem vlaku je bil nek šaljivi gospod in se vozil v zadnjem vagonu zunaj in gledal naravo. Vlak je vozil zelo počasi, ker je lukamotija komaj zmagoval. Ta gospod pa zavrti kolo zavore in vlak obstoji. Takoj je zopet odvil zavoro in vlak se je pričel pomikati. Srečno smo dospeli v določenem času vsi romarji na jeruzalemski kolodvor.

V sprevedu so šli z banderi in zastavami pevajoč do bazilike božjega groba. Redovniki sv. Frančiška so jih v špalirju pričakali. In ko so vsi romarji bili zbrani okoli božjega groba, sem jih pozdravil v njih imenu. To je bilo prvič, da je toliko slovenskih romarjev in duhovnikov s svojim škofom poslušalo slovenski govor v baziliki božjega groba. Na to so romarji po vrsti šli počastit božji grob. Ko je bilo dovršeno, so šli romarji v tri določena stanovišča, namreč v frančiškansko romarsko hišo prva grupa, druga v avstrijski hospic in tretja v romarsko hišo k francoskim redovnikom assumptionistom. Vsi tri dnevi bivanja v Jeruzalemu so bili natanko določeni, katera svetišča v mestu in zunaj kot v Betlehemu itd. obišče vsaka grupa s svojim vodnikom.

Nekateri gospodje duhovniki so pa silno želeli, da bi šli še v Galilejo. Posrečilo se jim je to in mene so naprosili, da bi jih spremljal. Stori sem rad ker "galilejski bratje", tako so se imenovali, so bili vsi vrli mladi gospodje. Iz Galileje smo se podali v Egiptet in spremil sem

jih v Aleksandrijo na parnik, ko so se odpeljali v domovino. Pristrčno smo se poslovili — in od tedaj nisem nikogar teh bratov več videl. Daj dobri Bog, da bi se vsi in vsi prvi slovenski romarji sešli v presrečnem nebeškem Jeruzalemu!

Slovenski pregovori

- Človek le pomagaj in Bog ti bo pomogel!
 Človek namerja, Bog naredi.
 Človek obrača, Bog obrne.
 Človek si misli, Bog pa naredi.
 Človek si prizadeva, Bog sklene.
 Človek sklepa, Bog sklene.
 Človek uganja, Bog ugoni.
 Dan je od Boga.
 Delo pridnih rok blagoslavlja Bog.
 Dober je strah, komur ga je Bog dal.
 Dokler je Bog in dobri prijatelji, se ni ničesar bati.
 Enemu da Bog veslo, drugemu teslo.
 Gost v hišo, Bog v hišo.
 Hodi, kakor bi ga Bog pozabil.
 Ima denarjev kot Bog bratov.
 Je dal Bog kravico, da tudi travico.
 Jih ima (svoje otroke), kakor Bog angele.
 Kakor Bog da pravo, tako Bog da zdravo.
 Kadar ima Bog praznik, tudi hudobec ne petkuje.
 Kadar Bog mudi, nič ne zamudi.
 Kakor ti Bogu, tako Bog tebi.
 Kar Bog da, je slaje od meda.
 Kar Bog da — s tem v torbo!
 Kar Bog da, tega vsi ljudje ne vzamejo.
 Kar Bog odloči, temu nikdo ne uide.
 Kar človek z eno roko deli, to mu Bog z drugo povračuje.
 Kar je pravo, tudi Bogu je drago.
 Kar kdo Bogu daruje, se mu odeveteri.
 Kdor božjega daru ne spoštuje, tega sila božja kaznuje.
 Kdor ima božji strah, temu je lahko biti varuh.
 Kdor moli leže, Bog ga sliši dremaje.
 Kdor ne uboga, je brez Boga.
 Kdor ni bolen, ni Bogu dovoljen.
 Kdor pomaga drugim iz nadlog, mu rad pomore tudi Bog.
 Kdor se ne boji ljudi, se ne boji tudi Boga.
 Kdor v Bogu živi, v Bogu tudi umrje.
 Kdor v molitvi ni len, ni od milosti božje zapuščen.
 Kdor z Bogom začinja, vse dokonča.

OKROGLE

Upokojenčeva tožba.

"Dve leti, pravite, živite že v pokoju? No, kako vam pa kaj gre?"

"E, tako, tako, bi že šlo . . . ampak, veste, dopustov pogrešam!"

Pes?!

"Človek, saj ti si ves razpraskan!"

"Veš, zadnjič sem prišel pozno domov — pes me ni poznal pa mi je v obraz skočil . . ."

"Poslušaj, prijatelj, od takega psa bi se jaz dal ločiti!"

Kdor vino pozna!

Sodnik: "Zoper vas obstoji sum, da ste pri vinskem trgovcu poleg tega vloma, ki ste ga priznali, izvršili že prej en vlom pri njem."

Obtoženec: "Gospod sodnik, verjemite mi, da takega vina ne gre nihče drugič krast!"

Očetov svet.

"Zapomni si, sin: Kadar se boš ženil, mora imeti žena dve čednosti: Prvič mora biti tako lepa, da bi jo vzela, čeprav bi ne imela prav nič denarja, in drugič mora biti tako bogata, da bi jo vzela, če bi bila še tako grda!"

VSE V REDU.

Zdravnik: "Mi je to jako ne ljubo, g. Novak, a moram povedati: "Ček, ki ste mi ga v plačilo poslali, je banka vrnila." — Bolnik: "Kako se to lepo vjema! Bolezen, za katero se me zdravili, se je tudi vrnila."

Saj se da pomagati.

Gost: "Vino ima nekak postranski okus! Mislim, da zamašek ni bil dober!"

Natakarček: "Prinesem takoj drug zamašek!"

Skrivnost.

Gospa Jezičnica: ". . . ampak Bog varuj komu povedati, to sem samo vam zaupala!"

Gospa Osatova: "Gospa, kje si morete kaj takega misliti! Meni lahko poveste vse, jaz ne povem nikdar nikomur nič! Nate roko, da ne!"

(Gospa Jezičnica in gospa Osatova gresta narazen.)

Gospa Osatova: "Aha, zdaj pride pa gospa Kačarjeva! Povedati ji sicer ne smem nič . . . ampak vprašam jo lahko, ali že ve!"

Sumljivo znamenje.

Kmet (drugemu): ". . . Kaj? Tavžljevega Naceta si vzel v službo? No, lepo si se nadrl! Če ta tri dni nič ne ukrade, dobi krč v prste!"

Zlobnost.

Kaj so pa vaši tovariši napravili, ko ste nenadoma v vodo padli?"

Jud (ogorčeno): "Veste, kaj so napravili? . . . Kos mila so vrgli za mano!"

Učenjak.

"Zakaj je pa profesorju njegova mlada žena ušla?"

"Zato, ker je rajši proučaval duševno življenje hroščev nego njeno."

Razlika.

Gospod (služkinji): "Urši, kako pa ste mi osnažili obleko? Saj je še vsa prašna. Mar vas za to plačujem, da ste tako zanikarni?! Tega ne trpim, zapomnite si to!"

Urši: "Vi pa si zapomnite enkrat za vselej: Nad menoj ne boste režali! Mar mislite, da govorite s svojo ženo?"

Svoboda.

Gospa Liza: "Ljuba prijateljica, kam pojdeš letos na počitnice?"

Gospa Neža: "V Split, in sicer šele konec julija."

Gospa Liza: "Moj Bog, v Splitu je tedaj 35 stopinj vročine v senci!"

Gospa Neža: "Kdo pa me more siliti, da bi sedela v senci?"

Ponazoritev tuje besede.

A: "Tu berem, da je N. N. zelo diskreten. Kakšen človek je diskreten?"

B: "Diskreten sem jaz, če nikomur ne razodenem, da si ti osel."

Zagovor.

Sodnik: "Zakaj ste vrgli svoji ženi skodelico v glavo?"

Toženi: "Ker se mi je velike sklede vendarle škoda zdelo!"

Sorodno opravilo

Ravnatelj jetnišnice: "...Torej vi bi radi imeli pri nas kako opravilo, da boste laže prestali kazen! . . . Kaj pa ste?"

"Čelst sem bil v nekem orkestru."

"No, potem boste pa lahko na dvorišču drva žagali!"

Sadovi dobrih vinskih letin.

Gospod Žolna: "Tri vinske letine sem doživel, ki jih ne bom do smrti pozabil: Ob prvi sem bil padel po stopnicah in sem si bil razbil nos; ob drugi sem bil radi razgrajanja petnajstkrat kaznovan; ob tretji so me pa zapisali med rekordne pijance!"

Previdnost iz izkušnje.

"Torej tako napravite, kakor sem rekel," pravi odvetnik pravdarskemu klijentu.

"Koliko sem vam pa dolžan za ta svet?" vpraša ta in seže v žep.

"Ker sem vam do zdaj vodil vse pravde, vam nočem za ta svet računati nič."

Klijent se lepo zahvali, na-

zadnje pa vendar pripomni: "Pa bi le prosil, gospod doktor, da bi mi dali o tem kako potrdilo, saj veste, da ne bo po tlej kake pomote!"

A, tako!

"Imate premično ali nepremično premoženje?"

"Tačas nepremično."

"Kaj se to pravi?"

"No, polomljen avtomobil imam."

Zaradi pokorščine . . .

Janče (med poukom): "Ti Lipe, včeraj so te spet topli. Sem slišal, ko si se jokal. Zakaj so te?"

Lipe: "Ker sem ubogal."

Janče: "Aaa — — —"

Lipe: "Res. Mama mi je rekla: Ali te ni sram, da si rekel teti, da je neumna? Brž pojdi in reci, da ti je žal. — Pa sem šel in rekel: Teta, meni je žal, da si neumna! — Pa so me topli."

Čedna družina.

Zagovornik: ". . . Nadalje prosim, da sodni dvor upošteva, da je mladostni obtoženec pri vzgoji pogrešal očetove roke, kajti on svojega očeta sploh nikoli poznal ni. Isti dan, ko se je rodil, je moral njegov oče za šestnajst let v — ječo!"

Sodnik: "Obtoženec ima vendar že več ko šestnajst let! Kako to, da potem svojega očeta ni nikoli videl?"

Zagovornik: "P o p olnoma prav! Toda tisti dan, ko so očeta izpustili iz ječe, je bil sin že zaprt!"

Nadrl se je.

Znan odvetnik je zagovarjal bogatega mladeniča radi tatvine, in sicer tako spretno, da je bil le-ta na podlagi izvedenskega mnenja radi duševne nepresodnosti popolnoma oproščen.

Ko prideta v pisarno, mu odvetnik čestita in ga narahlo opomni na dogovorjeno nagrado 5000 Din. Klijent pa skomizgne z ramami, se obrne, kakor da gre, in pravi z zlobnim nasmehom: "Takrat, ko sem vam bil obljubil tako visoko nagrado, sem bil seveda tudi že duševno nepresoden!"

Nevaren teater.

Nekje so že tretjič igrali "Miklovo Zalo"; gledališče je bilo skoraj prazno. Med gledalci so bili trije fantini, ki so se glasno pogovarjali. Kar se dvigne igralec turške paše in stopi na rob odra ter zagrmi v teater: "Mir, če ne boste tepeni! Ali ne vidite, da nas je igralcev več kot gledalcev in večina smo še Turki."

Dober mož.

"Oh, kako sem vesela, da imam tako dobrega moža. Kaj ne, Jože, odkar si mene vzel, nisi napravil nobene neumnosti več?"

"Ne," odvrne Jože, "tista je bila zadnja."

Odlikovanje.

Gost (ki dobiva znova in znova trdo meso): "Gospod gostilničar, če boste tako naprej delali, vas bo društvo zobozdravnikov prav gotovo izvolilo za častnega člana."

Natolcevanje . . .

Hribolazca dohiti noč in prenočiti mora v mali gostilni gorske vasi. Preden leže, postavi čevlje pred duri, kakor je običaj po hotelih. Ko pa zjutraj odpre vrata, vidi, da so čevlji še prav tako blatni, kakor so bili. Nejevoljen pokliče gostilničarko in pravi: "Ali ne veste, zakaj sem postavil čevlje pred vrata?"

Gostilničarka odkima, rekoč: "Ne; ves čas smo ugibali,

zakaj, nazadnje je pa mož rekel, da ste bili sinoči najbrže pijani."

Srčni vzdihljaj.

Gimnazijec (prevaja iz grškega): "Oh, zakaj si ni Homer pridržal pravico prevajanja!"

Uslužen soprog.

A: "Kaj pa to pomeni? Že petnajsto kanglo bencina vli-vaš v avtov bencinjak."

B: "Veš, s tem avtom misli nocoj moja žena pobegniti."

Kam smo prišli!

"Zakaj pa danes ni bilo šole?"

"Neki učenec je na poti v šolo učitelja z motociklom povozil."

NI VARNO.

". . . iz vseh teh vzrokov," je rekel agent, "morate skleniti življenjsko zavarovalno pogodbo." — "Ne bo nič. Jaz ne bom sedel na limanice." — "Prosim vas, zavarovalna družba obstoji že nad 50 let, ima milijone in milijone denarja, ki je najbolj varno naložen..." — "Vse lepo! Moj stric si je tudi dal življenje zavarovati, je pa že čez 4 tedne umrl."

Potegavščina.

"Tisoč dinarjev ti dam, če najdeš štiri jajca, ki so v moji kurnici skrita," je rekel Ciber Pibru.

Piber gre v kurnico in išče. V prvem kotu leži eno jajce, v drugem drugo, v tretjem tretje. V četrtem pa sedi kokoš in gleda Pibra postrani. Piber jo spodi, toda jajca ni nikjer. Ves jezen gre nad Cibra.

"Ti si lažnivec," se zadere nanj, "samo tri jajca so, pa sem vse kote preteknil!"

"Tako? No, četrto je še v koki," se muza Ciber.

POUČLJIVE ZGODBICE

Cesarica Konštancija si je dala poklicati sv. Joakima za spoved. V svoji privatni kapelici je imela krasen sedež, na katerem je zmerom sedela med spovedjo. Zraven pa je bil priprost stol za spovednika. Taka je bila navada takrat in noben si ni upal ugovarjati. Toda sv. Joakim ni mogel tega prenesti; zato je rekel cesarici: "K spovedi pridete Vi kot navaden grešni človek. Zapustite torej svoj cesarski sedež in spovejte se po bolj ponižnem načinu. Drugače kar grem." Konštancija pa je bila res pobožna in ponižna. Držala se je tiste navade, ne da bi se zmenila za to. Takoj je pokleknila na tla in se ponižno spovedala.

Sv. Martin, znani škof turski, je nekoč obiskal cesarja Maksima v cesarskem dvoru. Povabljen je bil tudi na kosilo in ž njim še duhovnik, ki ga je spremljal. Med kosilom so ponudili kozarec vina cesarju, a ta ga je velel dati najprej škofu, ker je bil gost pri mizi. Cesar in vsi, ki so bili ž njim pri mizi, so pričakovali, da bo škof pokusil vino in potem nazaj cesarju dal. Toda vsi so bili zelo presenečeni, ko je kozarec ponudil duhovniku, ki je ž njim prišel na dvor. Vendar ni bil cesar nikakor nejevoljen; a nasprotno, je celo pohvalil svetega škofa, ker je skazal čast najprej duhovniku, ki je pred Bogom več kot najmogočnejši vladar na svetu.

Neko jutro je uboga vdova z veliko žalostjo povedala svojim otrokom: 'Otroci, prav nič ni-

mam za vas danes; nič kruha, nič moke, niti enega jajca ni v hiši. Prosite Boga, naj nam pride na pomoč, ker ne zapusti svojih otrok v njihovih potrebah.' Desetletni sinček se je takoj podal v cerkev, pokleknil in goreče molil. Najprej je pogledal okoli sebe, če je koga drugega v cerkvi. Ker ni nobenega videl, je naglas molil takole: 'Dobri Oče, kateri si v nebesih, mi ubogi otroci nimamo danes ničesar jesti. O moj Bog, daj nam jesti, da ne bomo od lakote poginili.' Ko je zmolil svojo molitvico, je vstal in šel v šolo, četudi je bil silno lačen. Ko pa je po končani šoli domov prišel, je z velikim presenečenjem zagledal na mizi razne jedi. "O, mama," je z veseljem zaklical, "Bog je vslišal moje molitve. Kaj je angeljček božji prinesel vse to?" "Ne," je rekla mati, "ampak Bog je uslišal tvoje prošnje. Ko si klečal v cerkvi in na glas molil, je bila neka dobra ženska tudi v cerkvi, ki je nisi videl. Ona je prinesla vse, kar vidiš na mizi. Ona je bila angelj, ki ga je Bog poslal."

Anglikanski škof je imel tole povedati o preganjanju med špansko vojno: "Nekega duhovnika so peljali ven na morišče. Roke so mu bile zvezane. Ko je stal pred rablji, jim je rekel: 'Prosim, roke mi odvežite. Rad bi vas blagoslovil, preden umrjem.' Eden izmed rabljev mu je sicer prerezal vezi, toda takoj mu je tudi roke odsekal. 'Zdaj nas blagoslovi, če moreš,' se je zarežal rabelj. Duhovnik pa jih je vseeno blagoslovil z odsekanimi rokami, dokler ni izdihnil."

Leta 1776 je George Washington imel govor na ameriško vojaštvo in v tem govoru je

strogo obsodil vsako kletje in nepotrebno priseganje. Tako je nagovoril vojake: "Upam, da bodo oficirji z besedo in dobrim zgledom skušali prepričati vsako kletje. Naj bo vsak prepričan, da ne smemo pričakovati blagoslov z nebes v tej vojski, ako napadamo nebesa s psovanjem in grdim jezikom. Vrh tega je ta grda navada tako nizkotna, da se mrzi vsakemu čednostnemu človeku."

Leonardo da Vinci, sloveč italijanski slikar, je nameraval naslikati "Zadnjo Večerjo". Zato je dolgo iskal moža, ki bi bil pripraven model za Kristusa. Bil je že skoraj obupal; toda končno je našel mladeniča, Pietro Vandinelli po imenu, ki je bil ravno kar je iskal. Vandinelli je privolil temu, da bi sedel kot model za Kristusa, dočim je Da Vinci sliko obdelaval. Ta je bil prav zadovoljen. Nekaj let pozneje pa je zahteval model za Juda Iškarijota. Zopet je dolgo iskal brez uspeha; vendar pa je nazadnje srečal ničvrednega berača, ki je lazil po umazani, zapuščeni ulici. Obraz mu je bil tako grd, da bi se človek kar stresel ob pogledu nanj. Berač je bil pripravljen sedeti za slikanje, seveda za primerno plačo. Dan za dnem je Da Vinci gledal na berača in napredoval s svojim slikanjem. Opazil pa je nekaj v njegovem obrazu, kar ga je silno pretreslo. Prepričan je bil, da je enkrat prej videl tisti obraz. Pa res — tisti grdi obraz je bil enkrat lep obraz Pietra Vandinellija! Greh in revščina sta spremenila nedolžnega mladeniča v izvržek človeštva. Isti človek — podoba Kristusa in obenem podoba Juda Iškarijota! Leonardo da Vinci je stal kot kamen in sli-

karsko orodje mu je padlo iz rok na tla . . .

Mlad Jud je zelo ljubil hčerko nekega protestantskega ministra. Prosil je njenega očeta, naj dovoli, da jo vzame za svojo ženo. Minister je odgovoril, da ne bi nikakor pustil, da bi se njegova hči omožila z nevernim Judom. Toda mladi Jud kar ni odnehal s svojimi prošnjami. Končno je oče rekel, da bi dal svoje dovoljenje, ako bi se Jud spreobrnil h protestantski veri. To je že ugajalo mlademu Hebrejcu. Nato sta začela oba, Jud in protestantska mladenka, preštudirati protestantsko vero. Dolgo sta se razgovarjala o raznih "resnicah" protestantske vere, sv. pismo sta prebrala in preštudirala, in končno sta resnico našla. Vendar Jud se ni pridružil kaki protestantski sekti, ampak oba sta se spreobrnila h katoliški veri.

Neki mož se je peljal na vlak. V svojem življenju je že veliko popotoval. Na vlak se je seznanil z duhovnikom, ki je imel za spremljevalca nekega dobro znanega katol. sodnika. Mož je bil sam katoličan, toda je hudo kritiziral Cerkev v nekaterih stvareh. Med drugimi reči je rekel: "Prosim, povejte mi zakaj naši duhovniki ne poučujejo ljudstva o lepotah božje službe in o cerkvenem petju?" Duhovnik je odgovoril: "Ker ves svoj čas porablamo, da ljudi dobro poučujemo o resnicah katoliške vere. Potem je treba katoliške starše seznaniti s svojimi dolžnostmi, da namreč pošiljajo svoje otroke v katoliške šole, da jih dajo poročiti s katoliškimi, da sovražijo razporoke, da se varujejo pred raznimi grešnimi navadami v zakonskem

stanu." Mož je zardel, vstal in šel. Sodnik se je zasmeljal in rekel duhovniku: "Vi ste ga pa pošteno porazili." "Kako to?" sprašuje duhovnik. "Vi niste vedeli, da je tisti mož poslal sina in dve hčeri v nekatoliške šole. Vsi trije so se poročili z nekatoliškimi in ena hči je že dobila razporoko."

GLASOVI OD MARIJE POMAGAJ

Izšel je Ave Maria Kalendar. Osega 225 strani, mnogo zanimive vsebine. Naročite si ga, dokler ga še imamo v zalogi. Pišite na upravo Ave Maria, Lemont, Ill., ali pa sporočite svojemu zastopniku v naselbini, da ga hočete imeti. Zaloga bo kmalu pošla, zato se požurite.

Letos si lahko naročite pri nas tudi božične karte. V posebnih škatljicah jih imamo razvrščene vsake vrste. Naročite si jih brž. 21 kart je v eni škatljici. Cena škatljice je dolar. S tem, ko si jih pri nas naročite, pomagata tudi našemu zavodu, ki ima od teh kart malenkosten dobiček. Že vnaprej se vam zahvaljujemo za naročilo.

Umrla je zvesta naročnica in dobrotnica Lucinka Trškan. Priporočamo jo v molitev. Bog ji daj večni pokoj.

Med posebnimi darovavci moram omeniti Mrs. J. Budan iz države Wisconsin, ki

je darovala za najnujnejše potrebe kar sto dolarjev. Bog plačaj, vrla žena. Darovali so tudi Math Tursich deset dolarjev, Frances Pierman pet, Mrs. Koren \$5.00, Mrs. Novak \$5.00, Mrs. Voznak \$5.00. Bog povrni vsem.

Posebna zahvala škofu Baragu.

Bogu bodi hvala, ki mi je na priprošnjo služabnika svojega, Baraga podelil potrebno zdravje. — Mrs. Voznjak.

V bolnici sv. Jožefa v Jolietu se nahaja naš p. Benigen Snój. Priporočamo ga v molitev vsem duhovnim sobratom in naročnikom, ki so ga poznali po njegovih spisih.

Father John, čebelar, se v imenu vseh frančiškanov najlepše zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k tako lepemu uspehu medenega piknika. Vsem, ki so pomagali pri postrežbi gostov, pa tudi vsem, ki so z darovi prispevali in se romanja udeležili. Dobitke in darove dobe izžrebani na dom prihodnje dni. Bog plačaj vsem.

Bog plačaj dobrotniki

ZA LIST AVE MARIA — Po \$10: Mrs. J. Ivanić. — Po \$5: N. N. — Po \$3: M. Milavec. — Po \$2.50: J. Pike. — Po \$2: A. Oswald. — Po \$1: M. Karsnick, Mrs. F. Zbačnik, J. Stonic, Mrs. Kastelic. — Po 50c: Mrs. M. Frank, L. Srebernak, F. Zorko.

ZA MARIJIN ALTAR — Po \$10: R. Samsek, L. Srebernak. — Po \$5: J. Petrić, J. Radez. — Po \$2: M. Enikar, M. Novak.

ZA TABERNAKELJ — Po \$10: L. Srebernak. — Po \$1: A. Strlekar. — Po 50c: Mr. P. Bradich.

ZA BARAGA — Po \$10: N. N. — Po \$1: M. Bradeska, M. Sivic.

ZA KRUH SV. ANTONA. — Po \$2: C. Hebein. — Po \$1.00 Mr. Mrs. J. Hren, A. Munich, F. Rudman, A. Strlekar. — Po 50c: M. Fear.

ZA SAMOSTAN — Po \$10: Mr. Mrs. F. Hochevar. — Po \$5: R. Bavec, J. Svetina. — Po \$3: I. Bischan, I. Okoren. — Po \$1: A. Rebol, A. Pasařich, A. Munich. — Po 50c: L. Koshir, A. Kovačič.

Za LUČKE — Po \$1: K. Lopčič, J. Tomazin, M. Dekleva, R. Korn, T. Malley, T. Kenik, J. Vidergar, J. Gorenz, F. Rudman, U. Kozaric, M. Bobnič. — Po 89c: Mrs. L. Bandi. — Po 75c: F. Semich. — Po 50c: N. Hoffman, C. Hebein, M. Stariha, J. Kristofelc, F. Hren, M. Novak, J. Turk, M. Savacen, M. Brisnik, Mr. J. Flajnik, J. Gnader, A. Voncina, F. Koprivnik, M. Segar, M. Mrak, M. Papez, Mrs. Majerle, Mrs. Skulj, J. Okoren, A. Oven, M. Sadar, Mrs. Stukel. — Po 25c: J. Roncevich. — Po 21c: S. Podgornick. — Po 20c: F. Pancar. — Po 15c: A. Komipare.

ZA APOSTOLAT SV. FRANČIŠKA — Po \$10: M. Kosena Sr., J. Zajc, A. Ellenich, U. Grabijan. — Po \$8: Mrs. F. Pajk, A. Culek. — Po \$2: R. Koletto. — Po \$1: J. Muhich, M. Ivec.

SVETE MAŠE — Po \$14: A. Zeleznik. — Po \$10: M. Smole. — Po \$6: M. Pauchur, Mrs. R. Sabec. — Po \$5: N. N., T. Kodrič, A. Treven, F. Udovih, J. Cesar, H. Yereb. — Po \$4: T. Kodrič, J. Urbančič, F. Pirman, S. Podgornik, F. Drasler. — Po \$3: J. Yager Sr., J. Stimetz, T. Zdešar, F. Novak, I. Trunkle, Mrs. F. Ivančič, R. Krall, J. Zupan, F. Fink, F. Rebol, Mrs. M. Ohlin, N. N. Po \$2.50: Mr. Mrs. J. Husick. — Po \$2: A. Kolšek, J. Potokar, R. Samsek, J. Leskovitz, F. Slapnik, J. Vidergar, Mrs. L. Judnic, L. Srebernak, Mrs. A. Voncina, F. Fink, J. Marolt, Mrs. Majerle, R. Glavan, J. Pintar, A. Gubanc, Mrs. Kambic, M. Gregora, M. Lukas, Mrs. Jarc, Mrs. Janezic, J. Smrekar, J. Pavlakovich, M. Karsnick, N. Tome, F. Kvatarnik, A. Leskovec, M. Zajc, A. Skolaris, J. Muster, F. Bolte, J. Mervar, F. Cerar, M. Mulc, M. Evets, M. A. Tomazic, M. Medved, R. Thomas, Mrs. J. Maynick, A. Pasařich, V. Zadnik, R. Markel, J. Gorenz, J. Cankar, J. Oblak, M. Znidarsic, A. Leskovec, R. Jenko, Mrs. F. Gauze, F. Rudman, A. Munich, J. Karpovec, A. Strlekar, M. Sadar, Stukel,

Mrs. Nemgar, Mrs. Stukel, M. Plut, F. Bencin, U. Kozaric, Mrs. K. Robert.

Zahvalujejo se Bogu, Mteri božji, Mariji Pomagaj, Srcu Jezusovemu in Sveti Tereziji, Frideriku Baragi, Mater Cabrini za pridobljene milosti:

Mrs. J. Pike, Mrs. F. Voncina, A. Oswald.

Z GRIČKA ASSISI

Kmalu bomo obhajali zahvalni dan. Pač imamo vsi v Ameriki dovolj vzroka da se iskreno zahvalimo ljubemu Bogu za vse prejete dobrote, zlasti, da še živimo v miru in imamo vsega potrebnega, med tem ko vsa Evropa trpi bridke preizkušnje. Me sestre pa se še prav posebej zahvalujemo ljubemu Bogu, ki nas je to leto izredno blagoslovil, ko nam je dal tako prepotreben novi dom. Naj bi bil ta dan kakor tudi vsak dan v letu poln hvaležnosti napram Božji Previdnosti in ta hvaležnost naj bi bila zlasti v tem, da bomo zvesto hodile po stopinjah našega serafinskega očeta sv. Frančiška Asiškega, katerega redu pripadamo.

Zahvalni dan nas tudi spominja naših milih dobrotnikov, naj jim dobri Oče vse obilno povrne že tukaj, še posebno pa v večnosti. Upamo, da nam boste še naprej pomagali izplačevati dolg in napredovati v čast Bogu in v blagor bližnjem.

Naš prejšnji dom posluje sedaj kot dom za stare, onemogle. Vsak začetek je težak, tako tudi ta, a upamo, da bo delo lepo uspelo. Sedaj imamo v oskrbi 5 oseb, katerim se bo gotovo kmalu pridružilo več. Za pojasnilo za sprejem se obrnite na "Sisters of St. Francis", Mount Assisi Convent, Lemont, Illinois.

Leadville, Colorado—

Ne najdemo besed, s katerimi bi se dovolj iskreno zahvalile za vso ljubeznivost, s katero smo bile sprejete v Leadvillu od č. g. Trunka. Hvala mu tudi za vožnjo do Salide. Prisrčen Bog plačaj vsem dobrim ljudem, ki so nam tako radi pomagali, kjerkoli smo se oglasile. Posebno zahva-

lo smo še dolžne Mr. Anton Kaplanu, ki nam je bil na razpolago z avtomobilom, in pa Miss Mary Klun za postrežbo.

Darovali so:

Po \$10: Rev. G. Trunk, Joseph Kerze.

Po \$5: Mary Klun.

Po \$3: Mary Silak.

Po \$2: Johana Hočevar, Anton Kaplan, Josephine Gruden, Mary Skala, Frank Klun.

Po \$1: Josephine Stevens, Geo. Tuul, John Zeleznikar, Barbara Gornik, Joe Drobnik, Anton Peurket, John Sevorn, Harold Sholm, Frances Krasovec, Tony Habosterk, John Sevorn (422 W. 3rd St.), Tony Ambrose, Katie Kambic, Johanna Kolan, John Papesch, John Kozlevčar, Anna Ponikvar, Anton Krizman, Joe Ponikvar, Jacob Simic, Louis Pibler, Agnes Kerzan, Frances Hren, Frances Mozina, Michael Arehak, Mrs. E. Jakich, Johanna Jamnik, Johanna Ladar, Johanna Kuss, Steve Frankovic, John Perme, Chester Cornello.

Po 80c: Stephania Drobnik.

Po 75c: Frank Kozlevčar.

Po 70c: Mrs. Tarnicoat.

Po 50c: Mary Sobar, Mrs. Campbell, Anton Mihelich, Mary Stibernik, Mary Vidmar, Frank Hren, Joe Mohar, Agnes Fajdiga, Angela Raine, Mary Frankovic, Josephine Drobnik, John Vidmar, Anna Stalcer, Johanna Stibernik, Nick Perich, Josephine Jelenc, Johanna Kull, Mrs. Papedok, Mary Malesic, Mary Barlel, Philip Ambrose, Frank Sobar, Joe Zakrajsek, John Ponikvar, Frances Vidrick, Matt Malovich, Jos. Gorsic, Wm. Fritzel, E. J. Sullivan, Mary Strell.

Salida, Crested Butte, and Colorado Springs, Colorado—

Tudi v teh krajih smo našli zelo dobre ljudi. Vsi so se velikodušno odzvali, ter nam pomagali vsak po svoji moči. Posebno se še moramo zahvaliti: Družini Usnik, Mrs. Drobnik, družini M. Perko, Mrs. Tezak, Mr. Yelnick, Mrs. Matkovich, in družini Martin Novlan za postrežbo, pomoč, in pa ki so nas vozili. Prav lepi Bog plačaj vsem dobrotnikom v katerikoli pomoči.

Darovali so sledeči:

Po \$5: Frank Usnik, Theresa Blenkus, John Glivar, Louis Costello, Mrs. Martin Tezak, George Spehar, Martin Verzuh, Neimenovan, John Novlan, Martin Novlan.

Po \$4.25: Družina Zaverl.

Po \$3: Anton Matkovic.

Po \$2: Louis Skull, Jerry Intihar, Peter Stimac, Frank Yelenick, Martin Kuretic, Frank Slogar, Anna Slogar, Anna Rozic, Mike Perko st., John Vidmar, Marie Klun, Frances Marolt.

Po \$1.50: Matt Savorn, Mary Perko, M. Spurcic.

Po \$1: Mrs. Droblich, Frank Struna, Joe Florjancic, Frances Sajin, John Ambrozic, Anna Glavan, Mary Prijatelj, Anna Adlak, John Cernivec, Walter Poats, Jacob Butala, Katarina Saje, Joe Saje, Jean Guerrieri, Paul Guerrieri, Tony Mihelic, Philip Yaklich Jr., George Tezak, Barbara Sedmak, Antonio Mufic, Anthony Baehr, Rudolph Sedmak, Peter tSerk, Martin Sprajcar, Louis Judnie, Joe Safer, George Sneler, Gregory Stajduhar, Mrs. K. J. Sedmak, Rudy Kochevar, Mrs. Kvaternik, Lukas Panjan, Tony Matkovic Jr., John Saje, Teresa Krizmanic, John Sukel, Rose Rodash, Steve Stefanic, Phillip Jaklic, Frances Pogorelc, Joe Kapch, Mary Posega, Regina Kukuljan, Jack Osac, Frances Stark, John Godec, Jennie Gabrovsek.

Po 75c: Johana Sterle, Katie Stefane, Paul Panjan Jr., William Kvaternik.

Po 70c: John Sprajcar.

Po 50c: August Jonas, William Starha, Anton Verzuh, Antonia Sporcic, Mary Skofca, Joe Perko, Frank Sporcic, John Mihelic, Matt Molencei, Katie Buletic, Joe Tezak, Mary Panjan, Matt Kapusen, Emil Cobal, Antonia Panjan, Martin Slahodnik, Mary Kikel, Joe Skoff, Rudolph Sporeci, John Novlan, Frances Novlan.

Denver, Colorado—

Prav lepo se zahvaljujemo prečastitemu g. župniku J. Judniču za priporočilo in dovoljenje. Zahvalo smo tudi dolžne družinam Frank Bohte, Zalar, in Tekavec, za pomoč z avtom. Iskren Bog povrni Mrs. Domitrovič in gospodičnam Mici Grande in M. Kucler, Johnetu Pavlakovič. Nadalje nas veže dolžnost, da se prav pristržno zahvalimo družini Koprivec za vsa potrežbo in prevoz v Leadville.

Darovali so po \$5: Ana Domitrovič, Marija Bohte, Anthony Babich, George Pavlakovič, Neimenovana, John Jelanič, Rev. J. Judnič.

Po \$3: Mary Koprivec, Louis Koprivec, Louis Ambrozich, Louis Sporer.

Po \$2.50: Magdalena Kukovič, Joe Yarc.

Po \$2: Frances Ponikvar, Agnes Gale, John Kucler, John Marolt, John Ambrožič, Katarina Merše, Johana Krašovec, Neimenovana, Frank Boh-te, Katarina Tekavec, Anton Podboj, Josephine Klun, Anton Zalar, Ana Sodar, Frank Primožič, Louis Zemljak, Mary Grebenc, Martin Klement.

Po \$1.50: Johana Tanko, Joseph Cič.

Po \$1: Angela Modic, Frank Sadar, Mary Skul, Jennie Smole, Joseph Marolt, Johana Kastelec, George Krašovič, Ana Levstik, Joe Erjavec, Joe Jeršin, Anthony Mohar, Olga Marolt, Frank Fintz, Steve Bohte, Frances Kumer, Rose Korsič, Agnes Kukovič, Josephine Grande, Tony Kokel, Terezija Znidarsich, Mary Grum, Frank Svirgel, John Škerjanc, Mary Krasovič, Mary Grande, John Pekerz, Mike Matevič, Barbara Magen, Lillian Andošek, Barbara Finnie, Mato Cajnar, Karolina Horvat, Agnes Krašovec, Andrej Jackson, Frank Kalcevic, Katarina Eppich, John Snider, Frank Cajnar, Mary Kovač, Cecilia Brown, John Starr, Josephine Saffer, Tony Debelak, Ana Grebjan, Agnes Arko, Frank Arko, John Ambrožič, John Papeš, Uršula Janežič, Frank Cerjak, Mary Turk, Mary Kvas, Mary Lesar, Mary Cesar, Joseph Znidarsič, Nick Simčič, John Trontel, Anton Jeršin, Frank Okoren, Frank Lunka, Andrew Krašovič, Rose Božič, Frank Omahne, John Plut, Ana Virant, Paul Majerle, John Papes, John Zupančič, Louis Ambrose Jr. John Hegler, Ruby Glivar, Mrs. Kadunik, Anton Zemlak, John Boben, John Grebenc, Tony Cič, Frances Slivec, Irene Miklich, Adolf Anžiček, Marko Sodja, Theresa Calson, Mary Hamilton, Uršula Praznik, Paul Bruno, Mrs. M. Westukamp, Mrs. Kovačič, Mrs. Jos. Morrison.

Po 50c: Mary Roitz, Ana Težak, Pauline Tomas, Matt Sadar, Amalija Vesel, Mary Brown, Ana Pritekel, Mary Tenko, Katarina Požun, Theresa Sebastian, Mary Bizjak, John Tenko, Katarina Brozovič, Mrs. Mikan, John Arko, Mary Hren, Josephine Marolt, Antonija Zganar, Mrs. Sestrič.

Kansas City, Kans. —

Po \$5: Mrs. Mary Drčar.

Po \$2: Mrs. Mary Višček, Blaž Žagar, Mr. Mrs. Svab, Mrs. Frank Anžiček.

Po \$1.50: Mrs. Petelin:

Po \$1: Mrs. Toplikar, Mrs. Zakrajšek, Joe Toplikar.

Po 50c: Mrs. Sterk, Ana Bogataj, Josephine Slapšak, Antonija Bedeni, Mary Caužal;

Frontenac, Kansas—

Po \$13: Agnes Dobravec.

Po \$5: Julia Markovich, Jakob Cukljati.

Po \$2: Uršula Zorc, John Cukljati, Frank Karlinger, Mary Cukljati.

Po \$1: Anna Trlep, Helen Trlep, Teresa Božič, John Rudman, Joe Buchar, Frank Trlep, Erma Benedet, Mike Papeš, Louis Karlinger.

Po 50c: J. Lipasek.

Franklin, Kansas—

Po \$1: John Potrpin, John Bogataj, John Suster, Anton Drenik, Mary Pajk.

Po 50c: Steve Prašnikar.

SOLSKE SESTRE.

Veselo oznanilo.

Akcija za Baragovo Zvezu je dobila nov pogon na zadnji seji Baragove Zveze v Clevelandu.

Na sejo je bil namreč poslan sam kancelar marketškega škofa Magnerja, ki se je osebno zavzel za Baragovo povelicanje. Monsignor Zrt je v dolgem govoru podal vse načrte, ki jih ima marketski škof in je tudi povdarjal, kako se škof zanima za Baragovo delo.

V letošnjem letu upa Baragova Zveza na lepe uspehe v tem oziru.

Ponovno poziva vse rojake, naj se priporočajo božjemu služabniku v vseh potrebah.

Obširnejše poročilo o seji Baragove Zveze v prihodnji številki. Poročilo je bilo za to številko prepozno.

JUNIOR'S FRIEND

MAIL BAG

Dear Father,

Well, I finally got back from my vacation and did I ever have a swell time! We got back September 5th. I'll give you a brief outline of our trip. We started Saturday at 4:30 on August 16th. Our first stop was Miami, Mo., then on our next day which was Sunday, we went to Mass in Tulsa, Okla. at the Holy Family Cathedral and was it ever beautiful. I never saw anything like it before. That same day we got as far as Amarillo, Tex. and stayed over night there.

On our third day we entered New Mexico. When we went through Albuquerque, New Mexico, we went through most of the mountains. We then stopped in Flagstaff, Arizona; in passing through Arizona we traveled about 50 miles of desert and that is a long drive because of the intense heat. All you could see were cactus plants, sand and rocks.

We arrived in San Diego, California about 9:00 o'clock on Tuesday nite. San Diego is a very large city and it reminds me of Chicago on account of all the cars and how they drive. You see a lot of soldiers, sailors and marines here because they have bases nearby. You can see all the airplanes you want to see. We saw the English bombers that are sent to England. The United Air Lines are right out of town. They have a large aircraft corporation out there also.

We went to Long Beach and on the way saw many oil wells right on the beach. Oh yes, I went swimming in the ocean and was it ever salty. The only thing I was afraid of were the fish, but they don't come very close to shore. We also went to La Jolla and Costa Mesa and many other little towns. We really had a very wonderful time.

September 1st we started for home and spent the first night in San Bernardino. When we crossed the border into Nevada we hit the Mahovi desert and it was not so hot as the one we went through on the way out. This desert is farther north than the other one we passed through. We traveled through Las Vegas and then Boulder City. You go through Boulder City and drive through some mountains and then we came to the Boulder Dam. It was very impressive.

We went through Texas, New Mexico, Oklahoma, Missouri and a part of Kansas and then into good old Illinois. We went through the Ozarks but there was nothing but hills. When you go over the Mississippi River you come into Illinois. Oh it was all swell. I'll never forget it as long as I live. That little town of La Jolla is just like a dream with its beautiful homes and all the palm trees. All elderly people live there—retired naval and army officers. It was all so beautiful that it seemed like a dream.

We also visited San Juan Capistrano and there isn't anything yet more beautiful than that. The gardens were just gorgeous and immaculate, white doves hovered all over the garden. I bought some bird seed at the entrance and was feeding them. I had one perched on my head, another on my shoulder and one on my arm. They just gave me a thrill because they are so pretty. And the chapel is just wonderful; it is over 200 years old. I was just astonished by such beauty for such an old building. The altar was wood with all goldleaf decorations. And the stations were beautiful. They were brought over from Spain and as the story goes one of the stations was missing and in its place they put a huge Crucifix; it was very beautiful! They also showed us the old vestments and the linen pieces the monks made and embroidered—they sure were beautiful.

Well, I've told you practically everything there is to be said—right now anyway. I'll probably have some more to say in my next letter. O yes, thank you for the

Sr. Bernadette and Sr. Celine, the twins on Mt. Assisi, Lemont, Ill.

Compliments. I hope they were sincere. God bless you!
A very good friend,

Gertrude Repp (Waukegan)

Please excuse me for not writing sooner, but I really didn't get the chance. You see, in July I went picking raspberries for a farmer. And in August I picked beans for the same fellow.

My mother, dad, brother, sister-in-law, nephew, and I went to Lemont including my little sister. It was the Sunday, August 17th. The people from South Chicago were there that Sunday. I saw you there and everyone raved about your wonderful sermon.

My mother and dad liked that sermon in Slovenian. You see, they didn't hear any for a long time. The people from So. Chicago, that is, the choir sang beautifully.

School will bring a lot of studious children to write to you Father, don't you think. I wonder where all your Juniors went to. No one seems to write very much do they? Maybe we'd better not blame them for the weather may be the cause. I'll try to get some children to write to you from Sheboygan—how's that?

Your Junior,

Betty Jane Horzen (Sheboygan)

Hello everybody! How's everybody since I last wrote. I hope everyone is fine and back in school. I hope everyone also had a fine vacation—I know I did. I went to church most of the time in the mornings and

then I practiced after Mass to be an altar boy. I then walked home about one and a half miles, changed my clothes and then worked on the farm.

We had several big days in our church. First, we had confirmation; three of us were confirmed, Frank, Kathryn and Paul. Then we had first Holy Communion for the little ones. Forty hours devotion lasted three days and was a grand success. I also have some nice news. We have a baby sister; we all love her. My father has been on the sick list for a long time. He is much better now. I would like to see more letters in our Juniors' Corner. I'll be closing now so, so-long Juniors' Friend! May God bless you!

Paul Kokal (Universal, Pa.)

This is my first letter to the Ave Maria. I am fifteen years old and am a sophomore at the Mother of God High School. Angie Hodnik and Angie Jesenovec are very dear friends of mine. They told me they write to you so—I thought I'd write to you too. We are having very funny weather today. One minute the sun's out and then it rains.

Many new sisters are teaching here this year. We also have a kindergarten this year. I remain,

Mary Jane Slone (Waukegan)

Thanks for the Holy Mass that was said for my intention. Sure was a nice present . . . Swimming wasn't allowed here on account of the communicable disease, Infantile paralysis. I went swimming many times early this summer. School didn't open until October 1st, because of infantile paralysis.

Yours in Christ,

Betty Kostelec (Enhaut, Pa.)

MEN ARE FOUR

He who knows, and knows he knows,
He is wise—follow him.

He who knows, and knows not he knows,
He is asleep—wake him.

He who knows not, and knows not he knows not,
He is a fool—shun him.

He who knows not, and knows he knows not,
He is a child—teach him.

FROM THE WAR ZONE

Mussolini has ordered all bachelors who hold office or are candidates for the Fascist Party to get married or get out.

I can't help but wonder how it will work out. I mean, it's all very well to say get married. But suppose there isn't anybody you want to marry and you just have to go out and pick the first gal you see that needs a good home and a husband. And then you might pick up the kind of a gal a fellow would bring home to mother, in a cage.

Mr. Mussolini intends to keep everybody so busy with babies and jobs and Italia that they won't have time to be discontented. The idleness of the American woman wrecks a lot of homes and there won't be any idle women in Italy, I take it.

IF YOU WERE IN PURGATORY

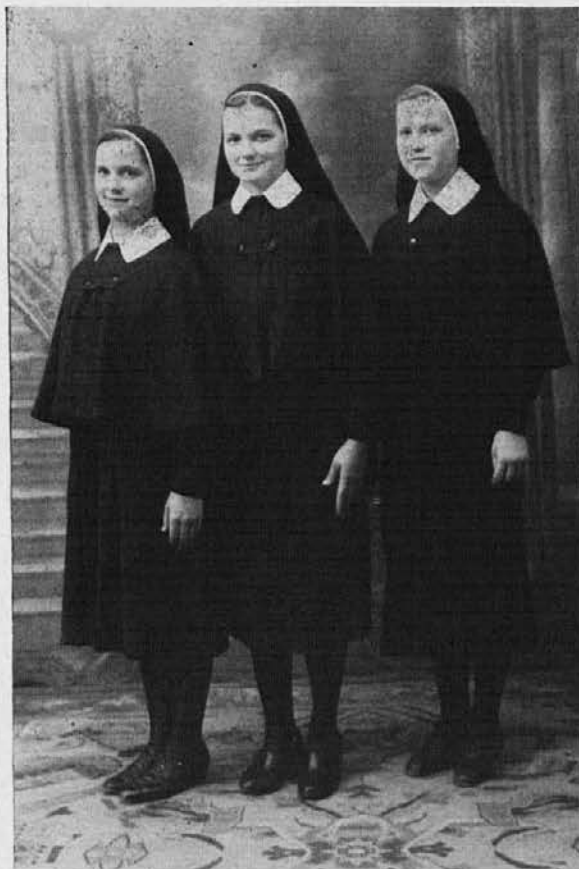
"With what measure you measure, it shall be measured to you", our Blessed Savior proclaimed in His Gospel. Now, what would you wish others to do for you if you were in purgatory? Reflect for a moment on the state of the holy souls imprisoned in this abode of darkness. They are consumed with desire to behold again the resplendent Countenance of their Almighty Father, who, for one instant, permitted the light of His glory to shine upon them when He mercifully sentenced them to the purging flames as a pledge of the ultimate happiness in store for them after the defilements of sin should have been removed. They are filled with remorse and grief at the knowledge that it is their own willful digressions from God's law and love that are the cause of this detention. They suffer unspeakable pain of the senses, and helplessly cry out: "Have Mercy on us! Have mercy on us!"

Now, if you would but picture yourself in this state of torture and helplessness and consider what you would wish your friends to do for you, could you forget the poor souls in their need? How grateful would you not be for each least aspiration sent heavenward in your behalf to the throne of God's mercy! How grateful would you be for each Holy Mass, whether it were offered for you directly by the priest or whether someone assisted at it to hasten your release. An act of charity, an alms-deed, would surely call forth on your part an ardent prayer for your benefactor. Likewise, would you not grieve if your friends and relatives failed to help you by the easy and yet powerful means of indulgences which Holy Mother the Church so lavishly grants to the faithful on earth and encourages them to apply to the alleviation and liberation of the Church Suffering? Reflecting on the distress and need of the poor souls and the abundant means at your disposal for helping them, can you harden your heart and ignore their plea: "Have mercy on us?"

NOVEMBER: MONTH OF THE HOLY SOULS

November is preeminently the month of the Faithful Departed. Indeed, not only on All Souls Day when we turn our attention to the Church Suffering, the Souls in Purgatory and make a special effort by our prayers, visits, and other good works, to speed the moment of their release; the whole month of November is dedicated by Catholic practice to help of the Holy Souls.

This year, because the 2nd of November falls on Sunday, the Feast of All Souls is transferred to the following day, Monday, November 3rd. Transferred with the Feast are all the special privileges which the Church has attached to it. Notable among these are the permission to every priest to offer Holy Mass three times (once for his own intention, once for all the souls in Purgatory, the third for the intention of the Holy Father—which we may reasonably presume is also for the Holy Souls), and the opportunity to gain a Plenary

The three candidates, who were received into the novitiate on Mt. Assisi, Lemont, Ill., Sr. Monica Lindic, Sr. Bernarda Hrvat, Sr. Veronica Kavoš.

Indulgence for each visit to a church or public oratory during the day, under the usual conditions for a toties quoties Indulgence.

The "usual conditions" referred to are the worthy reception of the Sacraments of Penance and Holy Eucharist and the recitation of Six Our Fathers, Six Holy Mary's and Six Glory be to the Father at each visit to the Church or public oratory. These visits are to be made between noon of Sunday and midnight of Monday.

"Who win from pain their strange and flawless grant
Of peace anticipant;

Who cements lately wore of sin, but now,
Unbound from foot to brow,

Gleam in and out of cities, beautiful

As sun-born colors of a forest pool,

Where autumn sees

The splash of walnuts from her thinning trees."

L. I. Guiney.

"Uncle Elmer, will you sing please?"

"All right, Billy, but why do you ask me just now?"

"Jimmy and I are playing at ship and we want a foghorn."

A BOY'S VISIT

I've just come in, O Lord, to say
A little prayer before I play;
I'm longing to begin my game,
Yet, 'twas with eager steps I came
To visit Thee.

Thou art so great, and I so small
Yet Thou art pleased to see me call;
Though angels round Thee sing and play
Thou wilt stop, I know, to hear me say
My prayer to Thee.

Dear Juniors,

How quickly the season of Fall came upon us. Trees and bushes look so bare as the chilly winds strip them of their leaves. It reminds me of All Souls Day—so sad and mournful as in death. When a person dies he has to leave everything behind him: family, friends and possessions. Yet, just like the trees and plants will again blossom in the spring, so also will the soul of this person enjoy an immortal life.

The trees and bushes can't help themselves as the laws of nature demand that they shed their clothing of green. The law of nature, being also the Law of the Creator, ordain that man must also die. However, as we believe and again and again saw with our own eyes, the trees and plants will live again come Spring. Our faith tells us that the dead will live again—that the soul can never die.

Everyone of us can help to better the lot of those who have died in the Lord and sleep the Sleep of Peace. They cannot raise a hand to aid themselves and neither will we be able when we pass from this world. Sort of funny, anyway, but the living can help the dead. I don't mean the doctor, nurse, or undertaker. Everybody

can help these poor souls by praying for them. As only spiritual things can aid spirits, all our thoughts, words and actions that have a spiritual reward tacked to them, can assist the souls in Purgatory.

How about you doing your share? It needn't be a whole lot—every little bit helps. And will the poor Souls be grateful? Were you grateful to the dentist for pulling out an aching tooth? Did you thank the Doctor for relieving you of the pains of sickness? And the pains of the Souls in Purgatory are a hundred times worse than ours. So they are also a hundred times more grateful to us for lessening and taking away their pains. Elsewhere in this issue you can read of several ways of assisting the Poor Souls. Have Mercy on Them!

* * *

Ouch, someone is throwing bricks at me! No, that was just a bouquet from Betty Jane Horzen of Sheboygan . . . Gertrude Repp sure made me feel jealous after reading the account of her trip to San Diego, California. Like the fox who couldn't reach the grapes hanging high over his head I say with him: I'll bet they're sour anyway . . . Welcome to Mary Jane Slone of Waukegan: we both have swell friends, eh, Mary Jane? . . . Congratulations to Paul Kokal on the safe arrival of a brand new baby sister! I'll bet she looks good enough to eat? as the saying goes . . . Thanks a lot all you out grown, over grown, graduates, young men and young ladies of the Juniors' Friend. Thanks for your letters and pictures too. As soon as they get a big enough camera and strong enough so that it won't break—I'll have MY picture taken and maybe even send you one.

So long,

THE JUNIORS' FRIEND.

Tell Me Something About Yourself

At ten, a child; at 20 wild;
At 30, tame, if ever
At 40, wise; at 50 rich;
At 60 good or never. Hum!

THE BOY WE LIKE TO MEET

The boy who never makes fun of old age, no matter how decrepit or unfortunate or evil it may be. God's hands rest lovingly on the aged head.

The boy who never cheats or is unfair in his play. Cheating is contemptible anywhere and at any age. His play should strengthen not weaken, his character.

The boy who never cheats or calls bad names, no matter what anybody calls him. He cannot throw mud and keep his own hands clean.

The boy who is cruel. He has no right to hurt even a fly needlessly. Cruelty is the trait of a bully; kindness is the mark of a gentleman.

The boy who never lies. Even white lies leave black spots on the character.

And not the kind of a boy who would take his mother where nobdy goes.

THE PRESENTATION OF THE BL. VIRGIN MARY

Religious parents never fail by devout prayer to consecrate their children to the divine service and love, both before and after their birth. Some amongst the Jews, not content with this general consecration of their children, offered them to God in their infancy, by the hands of the priests in the Temple. They were lodged in apartments belonging to the Temple, and brought up in attending the priests and Levites in the sacred ministry.

It is an ancient tradition that the Blessed Virgin Mary was thus solemnly offered to God in the Temple in her infancy. This festival of the Presentation of the Blessed Virgin the Church celebrates on November 21st. The tender soul of Mary was then adorned with the

most precious graces, and object of astonishment and praise to the angels, and of the highest complacency to the adorable Trinity The Father looking upon her as His beloved daughter, the Son as one chosen and prepared to become His mother, and the Holy Ghost as His darling spouse. Mary was the first who set up the standard of virginity; and, by consecrating it by a perpetual bow to Our Lord, she opened the way to all virgins who have since followed her example.

Mary's first presentation to God was an offering most acceptable in His sight. Let our consecration of ourselves to God be made under her patronage, and assisted by her powerful intercession and the union of her merits.

Mrs. Newbride: "I took the recipe for this cake out of the cook book."

Hubby: "You did perfectly right, dear. It never should have been put in."

ST. STANISLAS KOSTKA

St. Stanislas was of a noble Polish Family. At the age of fourteen he went with his elder brother Paul to the Jesuit's College at Vienna. Though Stanislas was ever bright and sweet-tempered, his austerities were felt as a reproach by Paul, who shamefully maltreated him. This ill-usage and his own penances brought on a dangerous illness, and, being in a Lutheran house, he was unable to send for a priest.

He now remembered to have read of his patroness, St. Barbara, that she never permitted her clients to die without the Holy Viaticum; he devoutly appealed to her aid, and she appeared with two angels, who gave him the Sacred Host. He was cured of this illness by Our Lady herself, and was bidden by her to enter the Society of Jesus.

To avoid his father's opposition, he was obliged to fly from Vienna. Having proved his constancy by cheerfully performing the most menial offices, he was admitted to the novitiate at Rome. There he lived for ten short months marked by a rare piety, obedience, and devotion to his institute. He died, as he had prayed to die, on the feast of the Assumption, 1568, at the age of seventeen.

St. Stanislas teaches us in very trial of life, and above all, in the hour of death, to have recourse to our patron Saint, and to trust without fear to his aid.

CLOSE YESTERDAY'S DOOR

If you live in a home where there are youngsters you have probably more than once admonished them, "Close the door." You may have reminded them that "doors are made to pass through and close behind you." But we wonder how many of us elders who have made that remark have paused to reflect upon the profound philosophical significance of it?

Just now we are on the threshold of a new room, with our hand still upon the knob of the door.

One of the hardest doors in all the world to close is yesterday's. Human lives have been spoiled, made almost tragic, by stubbornly refusing to close this door of yesterday. They find a strange, melancholy satisfaction as they sit in the dust of the deserted and desolate past and look at yesterday's smashed and broken pictures.

For the love you bear yourself, close the door of your yesterdays. True there may be some sweet and pleasant memories in yesterdays rooms, but the average individual of years will find much more there to disturb than to comfort him. Wounds are not healed by weeping and repining. Live strength to bear today's burdens cannot be drawn from a dead past.

Open today's door and stand with yesterday's closed door but no matter how wise you are, you cannot open tomorrow's closed door that faces you. When the clock strikes and the hour arrives, tomorrow's door will open and you will face whatever is in store for you. Close then forever the door at your back, and do not attempt

even to peek through the keyhole of the door of the room facing you. At the proper time it will spring open and you will then courageously face all that it reveals to you.

AN OPEN LETTER

Dear Paul,

The gold aura of autumn is upon us now, my last year at college is near, and my thought wander back to you and my freshman year at Drake. When I say that my education is commencing again, I do not mean it literally, but simply my formal learning. You see, Paul, I got educated this summer—in the bread-earning sphere of life. I worked for the experience in the steel mills, and the experience of three months is worth a year in an office. Particularly in regard to the religious attitude of the men have I written to you.

There is no God in the mills. The only god the men can visualize is the paycheck, a raise, or a couple of days. They work hard! Putting in eight hours a day in a gas-absorbing, acid atmosphere, where the only clear light is the open sky overhead, could not be called anything but hard work. Not only is the body fatigued, but the soul as well.

The body cries for relaxation and a little entertainment after work. The steel mill worker puts in eight hours at his job, sleeps eight hours, and has eight hours for actually living a completely rounded life. What does he do? He'll drop in at the corner tavern to see

the boys, have a drink or smoke, and exchange witty remarks. The magnetic pull of the gang spirit has enveloped him; he knows that nothing new will happen in those sessions, yet when he isn't working his feet propel him in the direction of the meeting place. Probably that gang meeting means his entire happiness to him, and he spends a good portion of his free time there.

As you know Paul, the body must be at rest and in complete harmony before the worker can uplift his soul to the higher realms of life. But at work and in his enjoyment after work there is no chance for his soul to praise a God. That is the paradox of our machine age. Man made the machines to further the progress of living, but this type of progress tolled the relapse of the soul in the worker. We know it is impossible for man to live a satisfied and harmonious life unless his body and soul act as one. How can he—in the conditions as seen in the mills? How can he combat the destruction of his morale when to him evil is a good: for it is his body telling him everything in life is good whereas his soul, struggling to express itself, is just an echo in his devilish environment.

The soul was breathed into man by God to regulate the functions of man. If the body usurps its duties, will the soul conquer? Only if man has a strong will power! And in my experience in the steel mills, willpower is in the same category as a God: it just doesn't exist.

Will power can be acquired through education but very few men in the mills are educated in that respect. If some of them graduated from high school they can be heard to have detested school during those days. Then we understand why the steel worker has lost any semblance of will power, and furthermore, shows no determination to prepare for his final end when he shall face his Maker.

It seems to me, Paul, that the steel worker can acquire a religious mind and work like a human being, not like a number, through the influence of the union. To the present moment the Union shapes as a machine, organizing men as numbers, but we gleam some hope in that the Union may become more personal and handle the affairs of the men as a father would conduct the troubles and worries of his son. During the medieval days the Catholic Church fostered the guilds, which took care of the workers for some 300 years without strikes or trouble intervening. Only when men got callous and sought power and wealth did they break up their perfect Unions. Would it be too much, Paul, to hope for a revival of the Catholic Medieval Unions?

As always your friend,

BILL JUVANCIC.

THE ROSARY

There is one harp that any hand can play,

And from its strings what harmonies arise!

There is one song that any mouth can say,—

A' song that lingers when all singing dies.

When on their beads our Mother's children pray,

Immortal music charms the grateful skies.

A MILLION ROSARIES

In the "Life" of the late Cardinal Vaughan, we are told that the Rosary was said "out driving," and how one road in particular was known by the children of Courtfield and also by the older boys and girls as "Rosary Lane," because here the mother of the family usually began to say the Rosary aloud and all the children joined in the recital. The only kind of a lane that our young boys and girls know about is, "The Lover's Lane." Why are you ashamed to be seen saying the Rosary. A walk or a drive is the very best time for Rosaries, and we need but follow the steps of our forefathers, of whom it is said: "They all hear Mass and say many Rosaries in public. The women carry long strings of beads in their hands.

Some of you think that a drive is only for romance, but if some of you would say a prayer now and then you would be more successful in picking the right partner and it would also keep you on the right path.

MY ROSARY

I have woven a chain of prayer for thee,
 Fallen on Flander's field,
 And I lay it down at our Saviour's feet,
 Feeling my sorrow healed.
 Each prayer is a link in this chain of mine,
 Piercing the clouds of night,
 Swift winging its way through the starry skies
 Up to the Throne of light.

PROMISES OF THE BLESSED VIRGIN TO THOSE WHO SAY THE ROSARY

Promise I. . . . "The devotion of the Most Holy Rosary is a sure sign of predestination."

Promise II. . . . "Whoever piously recites the Rosary and perseveres in this devotion, will see his prayers heard.

Promise III. . . . "They who propagate my Rosary will be helped by me in all their trials."

Promise IV. . . . "Persevere in my Rosary and I will help you in your needs and in those of all who serve me by this act of piety."

Promise V. . . . "He who recite the Rosary will find strength and light in life and in death."

Promise VI. . . . "They who recite the Rosary piously, meditating on the mysteries, will be converted if he is in sin."

Promise VII. . . . "He who commends himself to me by the Rosary shall not perish."

Promise VIII. . . . "To those that recite my Rosary, I promise my special protection."

Promise IX. . . . "Preach the Rosary. It is a most powerful weapon against hell and an impenetrable buckler against the darts of the enemy."

Promise X. . . . "Whosoever devoutly recites the

Rosary will increase in grace, if he is just, and will become worthy of eternal life."

Promise XI. . . . "I promise choice graces to those that are devout to my Rosary."

Promise XII. . . . "I desire that they who chant my praises by the Rosary, shall have light, liberty, and fullness of grace."

Promise XIII. . . . "The truly devout to the Rosary shall not die without the Sacraments, shall not lose consciousness and speech before having confessed."

Promise XIV. . . . "I am especially the Mother of the children of the Rosary who are in purgatory. I deliver many every day."

Promise XV. . . . "The true children of my Rosary will have great glory in heaven."

FAULT - FINDERS

There is in every parish a large number of Catholics who are continually finding fault with the priest and the priest's actions. Just who these fault-finders

are the "Catholic Review" shows clearly in the following pungent paragraph.

"How easy it is to criticize the priest's actions and to find fault with the management of the parish, but how hard it is to get the growlers to bear their share of the burdens of the congregation! The people who pay their pew rents promptly are not among the grumblers. The people who contribute according to their means to every special collection, are not among the fault-finders. The people who belong to the Church societies, who take part in the fairs and entertainments, and on every possible occasion assist their pastor, are not among the mutterers. The people who willingly send their children to a Catholic school are not among the discontented. The people who take into their homes a sound Catholic paper, are not apt to make ill-natured complaints. As a rule, the surly critics in a parish are "hickory" Catholics, and the farther they are from grace the more fault they have to find. The best way for them to start a reformation in a congregation is to reform themselves.

DON'T'S FOR CHURCHGOERS

Don't get into the habit of being late for Mass. A moment of preparation before Mass may be the means of opening your soul to many graces.

Don't go to Mass without either a prayer-book or rosary beads, unless you wish distraction and not devotion to occupy your mind.

Don't talk in church without necessity. Talk with God whom you may not have visited, in His temple, since last Sunday; you will have plenty of time to talk with your neighbor after Mass.

Don't criticize the sermon nor the manner of preaching. It is a message from God bearing some truth to you. Heed the instruction and profit by it; it has something for you to learn.

Don't go to sleep or read your prayer-book during the sermon.

Don't leave the church until the priest has left the sanctuary. Take a moment in which to thank God for the graces of the Holy Mass.

Don't talk in the aisles going out. Remember you are in the presence of God in His Holy Sacrament. Your gossip will keep until you reach the street.

Don't forget to bend your knee to the floor as you enter and leave your seat. This is an act of adoration paid to the Real Presence. Do it with faith and reverence, facing the altar.

Don't fail to see the holy water font and the collection box. Take a few drops from the one and drop a coin into the other.

Don't forget all about the special collections for the seminary, the church debt, the Pope, the propagation of the faith, etc.

Don't acquire the reputation of being "last in the church and first to leave it."

Don't forget if there be "standing room only" contribute something towards supporting your pastor. He is pastor, not of the pew-holders only, but of the entire congregation.

VIGIL LIGHT LAMPS

They are simply inspiring! They burn day and night, on the altar, before Christ imprisoned in the tabernacle of his love. And they are red—red like bright rubies, like fresh roses, like corals in the bosom of the ocean, like the lips of a smiling child, like the fire of an Oriental sunset. They are red like blood, like warm blood gushing out of an open wound. They are red like living human heart beating with love. Why should not they be of the color of the heart? Doesn't every one of them represent a heart? — a heart that adores Christ in the Blessed Sacrament, or a heart which wishes to receive a grace from the Saviour, or a heart full of sorrow, or a heart that wishes to love Him, that wishes to love the Master, the good Master, as Mary Magdalene loved Him.

Those Vigil Lights are always burning. We light them and place them on the altar, and we leave them there. And they burn—they burn like our hearts' desires, like fragrant incense, like ardent love. They burn during the day—when torrents of splendors flow down from Heaven, and the House of God is flooded with immense bright beams of brilliant light—those little red lamps burn and they seem to say to our Lord, "Our light is humble, but Thou art good and will accept it even though the sun surrounds Thy tabernacle with all the glory of its golden rays." And they burn during the night—when the sun goes down and the city is sleeping, and the church is buried in darkness—they are the sentinels and companion of Christ, alone in His sacred temple, and, in the silence of the night they whisper to Him in our name the sweetest word of love. Their burning accompanies the adoration of the multitudes of angels encircling the holy tabernacle, and they spread their modest light during the divine sacrifice of the Mass.

And their burning is eloquent. Those little flames are incessantly speaking to Christ for those who lighted them on the altar. No one knows who lighted those little red lamps. It is a secret between the Master and loving souls, and only the Master understands what they tell him. And the voices of those lamps, like the harmony which comes out of the melodious pipes of an immense organ, in an old Gothic cathedral—some of them are pleading some are thanking, some are weeping lowly and sighing, some are crying for mercy, for help, for protection, for grace. Those lamps are the voices of unfortunate hearts, of repentant souls, of troubled consciences hungry and thirsty for a ray of happiness, for pardon, for peace. They stand there for tired lives whose unknown history is one of the suffering and torture, whose path is the path of a long, steep Calvary covered with thorns that make them bleed and agonize.

Those lamps represent all sorts of persons. One represents a desolate widow, who begs Christ to assist her and her poor children who lost their father when they most needed him; another speaks in the name of a contrite sinner who wishes to overcome a bad habit to which he is a slave; a third one expresses the prayer of an orphan daughter who desires to help the souls of her parents suffering in Purgatory, still another one voices the supplication of a father and a mother putting their children under the protection of Christ or begging for the conversion of a beloved son who went astray, or

commending to Him the purity of a young daughter among the dangers of this wicked world. What a magnificent harmony—and how sweet it must be to the loving heart of Christ! The voices of those little red lamps must delight the ears of the Redeemer as He was delighted with the voices of the people of Jerusalem greeting Him with their "Hosannas!" at the gate of the Holy City when He entered triumphantly on Palm Sunday.

Those little red lamps represent a crowd of anxious souls—every one expecting some grace—similar to the crowds which surrounded the Saviour when He went about through the streets of Judea and Galilee with His hands lifted up and His face beaming with infinite tenderness, blessing and doing good to everyone who had recourse to the merciful Master. Those lamps remind us of the mothers who took their children to Him, and He laid His hands on their innocent heads and blessed them; of the sick who went to Him and were healed; of the lepers He cleansed; of the blind who received their eye-sight; of the sinners who obtained His pardon; of the dead He called back to life; of the many hearts He consoled and the tears He wiped away.

Burn, little red Vigil Lamps, and tell our adorable Lord that we love Him and we need His help.

And Thou, good Master, Thou Who knowest that we love Thee (listen to the prayers which we try to express by those little red lamps, burning around Thy tabernacle.

THE PRIEST AND THE PEOPLE

"The people of the parish should remember the following facts, and by so doing they will recognize more fully the bonds which unite them to their parochial institutions and clergy. For them the priest labors to build church and school; when complete, these institutions belong to them; all improvements are theirs; the simple or artistic decorations are theirs. Schools are built and maintained to give their children a Catholic education, the greatest benefit that can possibly be bestowed on them. The priest himself is theirs; he is ordained for them; he is at their disposal at all hours; when they call him in the silent hours of the night whilst the world sleeps, he rises from his couch, and out into the blinding storm he hastens to them. The horrors of contagions have no terrors for him, nor does certain death affright him when duty calls him to their bedsides. Like his Master, he is ready to give his life for them if necessary.

"The priest is your steward and your friend. He rejoices with you in your prosperity, sympathizes with you in your adversity, grieves with you in your sorrow. When you are down, he encourages you to rise and hope and reminds you that often the darkest hour is just before the dawn. Every morning he stands for you at the altar; he puts all sorrows and troubles into the chalice and offers them to the eternal Father as an atonement for your shortcomings. From his hands comes to you the Bread of life. You pour into his ear secrets withheld from your nearest and dearest friends, from the partners of your life—tales of sorrow, remorse and sin, that weigh down your very lives; and when the tale is told he

fills the vacuum left with grace, and balm, and consolation, and words of forgiveness, and bids you go in peace and sin no more. Who but he could have taken such a load from you and sent you on your way rejoicing?"

LAUGH — IF YOU CAN!

How come you know so much about the Smith's private affairs?

We're keeping their parrot while they're away.

* * *

A motorist was helping his extremely fat victim to rise.

"Couldn't you have gone around me?" growled the victim.

"Sorry," said the motorist sadly. "I wasn't sure I had enough gasoline."

* * *

Pedestrian (from the brambles by the ditch): "Road hog!"

Motorist (with a sneer): "Hedge hog!"

* * *

Someone's definition of spring: The time when farmers and golfers start plowing.

* * *

Telegram to friend: "Washout on line. Can't come."

Reply: "Come anyway. Borrow a shirt."

* * *

A clergyman named Fiddle
Refused to accept a degree.
He said, "It's enough to be Fiddle
Without being Fiddle, D.D."

* * *

Waiter—hic—bring me a dish of prunes.

Stewed, sir?

Thash none o' your business!

* * *

Johnny, give me what you have in your jaw!
You're welcome to it, teacher. It's a toothache.

Sveti Jožef, ki si bil vsem kristjanom vedno dober pomočnik, zlasti v najpotrebnejših rečeh, k Tebi se obračamo v zaupanju.

To zaupanje nam ni bilo osramočeno v lanskem in letošnjem letu, ko si toliko dobrih src odprl za našo stvar in nam naklonil toliko dobrotnikov, da smo lahko v nekaj mesecih postavili novo hišo.

Vemo, da boš tudi tej prošnji ustregel in pomagal. Hišo so nam zidarji postavili, toda kaj bomo s hišo, če je ne moremo spremeniti v dober in topel domek.

Hišo zidarji postavljajo, dom si pa moramo sami urediti, smo brali v lepi knjigi o Tebi med letošnjimi duhovnimi vajami. Dom, ki bo predvsem prevzet z blagodišečim kadihom krščanskega življenja. Ti si tudi postavil Nazarško hišico, še lepše pa si uredil domek Mariji in Jezusu z svojim lepim vzglednim življenjem.

Tudi mi obljublamo, da se bomo v hiši, ki si nam jo Ti postavil, ravnali po Tvojem zgledu in iz te hišice napravili božji grad, kjer bo Vsemogočni prebival.

Ali misliš, da ne bo v duhu sv. Frančiška, če Te sedaj prosimo, da nam še več dobrotnih src odpreš, ki bodo prispevali v poseben sklad, da lahko vse altarje plačamo, da lahko dolg za tabernakelj poravnamo in vse, kar smo si omislili novega pravzaprav kar "na puf". V zaupanju da bo sveti Jožef tudi sedaj priskočil na pomoč. Ali smo predrzno zaupali?

Daj nakloni nam nekaj dobrotnih src, ki bodo plačali za glavni altar Marijin. 1800 dolarjev stane. To veš.

Daj nakloni nam nekaj dobrotnih src, ki bodo poravnali dolg za altar sv. Srca, za altar sv. Frančiška, za altar sv. Antona, pa še za Tvoj altar, vsak je stal 800 dolarjev. Tudi to veš. Nekaj Francetov zbudi, pa Tončkov, pa Jožetov in častivcev sv. Srca.

Daj nakloni nam nekaj dobrotnikov, ki bodo odrinili nekaj denarcev za hišico sv. Evharistije. Malo predraga je bila, res, toda v sv. pismu je napisano, da pri Bogu ni treba štediti. Saj poznaš tisto mesto v sv. pismu, ko se Judež jezi na Magdaleno . . .

Glej, kaj vse Te prosimo. Skoraj se bojimo, da je preveč. Skoraj si ne upam izreči zadnje prošnje, da bi nam naklonil tudi dobrotnike za slikana okna v cerkvi. Sonce malo preveč pripeka poleti, da kar ne moremo zbrano opravljati brevir. Če hočeš, da bomo bolj zbrani, še pri tej zadnji stvari pomagaj. Če pa misliš, da je odveč imeti v frančiškanski kapeli slikana okna, se bomo pa udali, brez nevolje se bomo še znanprej dali od sonca žgati. Ne bo treba v vicah goreti.

Dolga molitev, sebična molitev. Kaj praviš, sv. Jožef?

Naj se zgodi božja volja po Tvoji priprošnji.

POŠLJI GOSPOD DELAV- CEV ZA VINOGRAD SVOJ . . .

Kaj pomaga hišica, če ni koga, ki bi v njej stanoval, kaj pomaga slovensko semenišče, če bi v bodočih letih imeli pomanjkanje v naraščanju.

Gospod bo pomagal, pravimo. In trdno verujemo, da bo. Apeliramo pa tudi na vas, družinski očetje, družinske matere, da nam priskočite na pomoč za rekrutacijo božjih moči, slovenskih svečnikov in redovnikov.

Samostan nam je narod postavil, sedaj nam naj še narod pomaga, da dobimo kaj novega naraščaja.

Študentov imamo petnajst, v novih prostorih lahko naselimo najmanj 36, če ne več. V tej ali oni naselbini poznate tega ali onega dobrega študenta, ki bi si hotel izvoliti boljši del: Gospodovo službo. Nagovorite ga ob času, da vstopi v vrsto slovenskih semeniščnikov. Pišite na Predstojništvo v Lemont, St. Mary's Seminary, da poznate tega ali onega, ki goji skrito željo, da bi bil duhovnik ali redovnik.

Pogoji za sprejem so: Zdrav mora biti, s povoljnim uspehom mora končati High School, ki ima med svojimi predmeti tudi latinščino, katoliških staršev mora biti, na dobrem glasu in v starosti od 15 do dvajset let.

Stori kaj v ta blagi namen. Vsak tvoj korak v ta namen bo od Boga blagoslovljen.

* * *

V samostan sprejemamo tudi mlade fante in može, ki bi hoteli ostati pri nas kot bratje.

Koliko je tudi takih mož in fantov po naših naselbinah, ki niso imeli nobene višje šole, pa jih vseeno kliče notranji glas k popolnejšemu duhovnemu življenju.

Rade volje sprejmemo vsakega, ki bi se odločil za ta korak, da le izpolni vse pogoje, ki so stavljeni za sprejem v redovniški stan. Pokoji, kateri so . . . ?

Biti mora zdrav, to zato, da že ni prvo leto v breme redovniški družini.

Ne sme imeti kake jetike ali druge skrite bolezni, zdrave pameti mora biti.

Ni mu treba imeti nobenega premoženja ali prinesiti denarja, samo zavezati se bo moral takoj ob vstopu, da ne bo od samostana zahteval nobenih plačil za slučaj, če bi se po letih, pred izpovedjo svojih obljub skesal in šel med svet nazaj.

Opravljal bi tukaj v samostanu razna oskrbniška dela, rokodelsko obrt, farmarske opravke. Dela dovolj. Našel bo pa tudi tukaj na farmi dosti prostega časa za oddih in počitek. Če ga kuhinja veseli, bo lahko šel tudi na to ali ono našo župnijo za hišnega oskrbnika in pomagača v župnišču. Pomagajte, pišite na predstojništvo v Lemont.